

Riven Itkonen

TIKTOKIN HYÖDYNTÄMISEN LISÄÄMINEN NUORISOTYÖSSÄ

Opinnäytetyö

Sosiaali- ja terveysalan
ammattikorkeakoulututkinto

Sosionomikoulutus

2023

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Sosionomi (AMK)
Tekijä/Tekijät	Riven Itkonen
Työn nimi	TikTokin hyödyntämisen lisääminen nuorisotyössä
Toimeksiantaja	Kouvolan nuorisopalvelut
Vuosi	2023
Sivut	45 sivua, liitteitä 2 sivua
Työn ohjaajat	Harri Mäkinen, Osku Kiri ja Jonna Anttila

TIIVISTELMÄ

Nuorisotyötä tulisi tehdä kaikissa niissä tiloissa, joissa nuoret viettävät paljon aikaa. Tämä tarkoittaa sitä, että nuorisotyötä tulisi tehdä myös nuorten suosimissa sosiaalisissa medioissa, kuten TikTokissa. Sosiaalialan työntekijät kokevat puutteita sosiaalisen median käyttötaidoissaan. Siksi olisi tärkeää vahvistaa sosiaalialan työntekijöiden osaamista sosiaalisten medioiden käytössä. Opinnäytetyön teoriatausta käsittelee sosiaalisen median roolia nuorten elämässä ja nuorisotyössä.

Opinnäytetyö on toiminnallinen kehittämistyö. Kehittämistyön menetelmänä toimi Living Lab. Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Kouvolan nuorisopalveluiden kanssa. Opinnäytetyön tavoitteena oli lisätä TikTok osaamista ja TikTokin hyödyntämistä Kouvolan nuorisopalveluissa. Tarkoituksena oli käydä TikTok-videoiden tekemisen prosessi läpi käytännössä nuorisotyöntekijöiden kanssa ja dokumentoida tämä prosessi kirjoittamalla. Dokumentoinnin ja opinnäytetyön teoriataustan pohjalta koottiin opas TikTokin käytöstä nuorisotyössä. Oppaan oli tarkoitus olla sellainen, että sitä voidaan hyödyntää yleisemminkin nuorisotyössä.

Kehittämistyöhön osallistuvilta nuorisotyöntekijöiltä kysyttiin näkemystä siitä, kuinka todennäköisenä he pitivät TikTok-videoiden kuvaamista ja julkaisemista. Osallistujilta kysyttiin myös TikTok-videoiden kuvaamiseen ja julkaisemiseen liittyviä tunteita ja ajatuksia. Nämä kysymykset esitettiin sekä kehittämistyön alussa että lopussa. Vastaukset viittaavat siihen, että todennäköisyys videoiden kuvaamiseen ja julkaisemiseen on kasvanut. TikTok-videoiden kuvaamiseen ja julkaisemiseen liittyvät tunteet ja ajatukset näyttävät myös muuttuneen positiivisemmiksi kehittämistyön aikana. TikTokin käytön oppimisesta kertoo se, että jokainen loppuun asti mukana ollut sai suunniteltua ja tuotettua TikTok-videon. Opinnäytetyön tilaaja oli tyytyväinen syntyneeseen oppaaseen. On kuitenkin vaikea sanoa, lisääntyikö TikTokin käyttö Kouvolan nuorisopalveluilla pysyvästi tai kuinka hyvin opas palvelee käyttötarkoitustaan. Opinnäytetyö synnytti myös idean, joka auttaisi jatkamaan aktiivista TikTok-videoiden tekoa.

Asiasanat: TikTok, sosiaalinen media, nuorisotyö, opas, Living Lab, kehittämistyö

Degree title	Bachelor of Social Services
Author	Riven Itkonen
Thesis title	Increasing Utilization of TikTok in Youth Work
Commissioned by	Kouvola youth services
Time	2023
Pages	45 pages, 2 pages of appendices
Supervisors	Harri Mäkinen, Osku Kiri and Jonna Anttila

ABSTRACT

Youth work should be carried out in all spaces where young people spend a lot of time. This means that youth work should also be carried out in social medias favoured by young people, like TikTok. The workers of social field experience shortcomings in their social media skills. Therefore, it would be important to strengthen youth workers' competence in social media use. The theory behind this Bachelor's thesis handles the role of the social media in young people's lives and in youth work.

This Bachelor's thesis is a practical developmental work. Living Lab served as a method for the developmental work. This thesis was made in collaboration with Kouvola youth services. The objective of this Bachelor's thesis was to increase TikTok competence and utilization in Kouvola youth services. The purpose of this Bachelor's thesis was to go through the process of creating TikTok-videos with youth workers and to document this process in writing. A guide to using TikTok in youth work was created based on the documentation and the theory behind this Bachelor's thesis. The guide was also meant to be utilisable more generally in youth work.

The views of those youth workers who participated in the developmental work were asked on how likely they found that they would film and publish TikTok-videos at their job. The participants were also asked which feelings and thoughts they associated with filming and publishing TikTok-videos. These questions were asked both in the beginning and at the end of the developmental work. Their answers suggest that the likelihood to film and publish videos has risen. The positivity of feelings and thoughts associated with filming and publishing videos also seems to have increased during the developmental work. The fact that every one of the participants who stayed until the end managed to design and create a TikTok-video. The commissioner of the Bachelor's thesis was satisfied with the created guide. It is however difficult to say if TikTok use permanently increased at Kouvola youth services or how well the guide serves its intended purpose. The thesis work also gave rise to an idea which would help keep up the active production of TikTok-videos.

Keywords: TikTok, social media, youth work, guide, Living Lab, developmental work

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	NUORISOTYÖ.....	6
2.1	Kouvolan nuorisopalvelut.....	7
2.2	Verkkonuorisotyö.....	10
2.3	Medialukutaito ja mediakasvatus.....	12
3	NUORTEN SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖ.....	14
3.1	Tunteet.....	16
3.2	Identiteetti.....	18
4	TIKTOK.....	19
4.1	Onnistunut viestintä TikTokissa.....	20
4.2	Mobiilivideon tekeminen TikTokiin.....	22
5	KEHITTÄMISTYÖ JA LIVING LAB.....	24
5.1	Tilaus.....	26
5.2	Käynnistys.....	26
5.3	Toteutus.....	27
5.3.1	Ideointi.....	28
5.3.2	Käsikirjoittaminen.....	29
5.3.3	Kuvaaminen.....	31
5.3.4	Editointi.....	32
5.3.5	Julkaiseminen.....	33
5.3.6	Oppaan tekeminen.....	35
5.4	Tulokset.....	39
6	POHDINTA.....	40
	LÄHTEET.....	43

LIITTEET

Liite 1. Opas TikTokin käyttöön nuorisotyössä

Liite 2. Guide to using TikTok in youth work

1 JOHDANTO

Sosiaalisen median käyttö on nuorille arkipäivää. Etenkin videopohjaisia ja kuvallisia sosiaalisia medioita nuoret käyttävät paljon. Noin puolet heistä käyttävät TikTokia. (Auxier & Anderson 2021). Nuorisotyötä taas tulisi tehdä kaikissa niissä tiloissa, joissa nuoret viettävät paljon aikaa. Siksi nuorisotyötä tulisi tehdä myös nuorten suosimilla sosiaalisen median alustoilla. (Melvin 2017, 46–47.) Kuitenkin videopohjaisia sosiaalisia medioita hyödynnetään nuorisotyössä hyvin vähän. Yhtenä syynä tähän on luultavasti se, että sosiaalisessa mediassa viestiminen koetaan sosiaalialalla vaikeaksi. Sosiaalialan työntekijöillä on puutteita digitaalisessa osaamisessa ja taidossa käyttää sosiaalista mediaa palveluiden mainostamiseen tai niistä tiedottamiseen. Moni sosiaalialan työntekijä kuitenkin haluaisi kehittää osaamistaan näillä osa-alueilla. (Moisanen & Lintula 2020, 70.)

Opinnäytetyöni lähti liikkeelle havaitsemistani hyödyntämättömistä mahdollisuuksista tavoittaa nuoria 11–29-vuotiaita videopohjaisista sosiaalisista medioista, kuten TikTokista ja YouTubesta. Valitsin opinnäytetyön tavoitteeksi lisätä yhteistyötahon nuorisotyöntekijöiden TikTok-osaamista ja TikTokin hyödyntämistä nuorisotyössä. Yhteistyötahoksi pyysin Kouvolan nuorisopalveluita, koska he halusivat lisätä TikTok-osaamista ja TikTokin käyttöä toiminnassaan, minkä ajattelin takaavan innostuneen osallistumisen kehittämistyöhön. Vaikka TikTok oli jo käytössä Kouvolan nuorisopalveluilla, sitä käytti vain pieni osa työntekijöistä. Tavoitteena oli myös, että tämä opinnäytetyö ja opinnäytetyön tuloksena syntynyt opas TikTokin käytöstä nuorisotyössä voisivat toimia TikTokin käyttöönoton ja hyödyntämisen tukena muuallakin kuin Kouvolan nuorisopalveluilla.

Valitsin opinnäytetyön tyypiksi toiminnallisen opinnäytetyön ja kehittämistyön, koska ne on helppo mukauttaa organisaatioiden tavoitteisiin. Valitsin kehittämistyön menetelmäksi Living Labin, koska se on käyttäjälähtöistä tosielämän ympäristössä tapahtuvaa kehittämistyötä, minkä ajattelin parhaiten sopivan yhteen opinnäytetyöni tavoitteiden kanssa. Opinnäytetyön tarkoituksiksi muovautui kehittämistyön tekeminen luomalla videoita TikTokiin yhdessä Kouvolan nuorisopalveluiden nuorisotyöntekijöiden kanssa. Prosessi oli tarkoitus dokumentoida ja dokumentoinnin pohjalta luoda Kouvolan

nuorisopalveluille opas TikTokin käytöstä nuorisotyössä, jota muutkin voisivat hyödyntää. Opinnäytetyö toteutui tarkoituksensa mukaisesti. Syntynyt opas löytyy opinnäytetyön liitteestä 1. Sen englanninkielinen versio löytyy liitteestä 2.

Opinnäytetyöni sisältämän teoratiedon olen rakentanut sellaiseksi, että se mielestäni mahdollisimman hyvin avaa TikTokin hyödyntämisen tärkeyttä nuorisotyössä. Lisäksi teoria käsittelee käytännön keinoja TikTokin hyödyntämiseksi. Luvussa 2 käyn lyhyesti läpi nykypäivän nuorisotyötä, syventyen siihen miten mediat ja internet ovat nuorisotyössä läsnä. Avaan medioiden ja internetin roolia nuorisotyössä medialukutaidon ja mediakasvatuksen käsitteiden kautta. Kerron myös Kouvolan nuorisopalveluiden toiminnasta. Luvussa 3 siirryn teoria-aiheissa nuorten sosiaalisen median käyttöön. Myöhemmin luvussa käyn hieman läpi käytön määrää ja syvemmin käytön syitä ja merkityksiä nuorille. Nuorten sosiaalisen median käytön yhteydessä käyn läpi mitä sosiaalinen media on. Luvussa 4 kerron TikTokista sosiaalisena mediana ja kuinka TikTokia voi hyödyntää nuorisotyössä. Menen TikTokin hyödyntämisen tarkastelussa käytännön tasolle. Luku 5 kuvaa opinnäytetyöhön kuuluvan kehittämistyön etenemistä. Kerron kehittämistyön menetelmänä käyttämästäni Living Labista tässä osuudessa. Tämä osio sisältää myös kehittämistyön tulosten arvioinnin. Luvussa 6, eli opinnäytetyöni viimeisessä luvussa, pohdin opinnäytetyötä kokonaisuudessaan ja esitän jatkokehitysideoita.

2 NUORISOTYÖ

Nuorisolain (72/2006) 2 §:n mukaan nuorisotyö on toimintaa, jossa tuetaan nuorten hyvää kasvua, itsenäistymistä, aktiivista kansalaisuutta ja sosiaalista osallisuutta, sekä parannetaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisotyötä on erityisesti nuorille elämäntaitojen opettaminen ja sosiaalisuuden tukeminen. Nuorisotyössä tulisi ilmetä arvoina yhteisöllisyys, yhdenvertaisuus, monikulttuurisuus, terveet elämäntavat sekä ympäristöstä huolehtiminen. Nuorisotyöllä on monia muotoja, esimerkiksi etsivä nuorisotyö, erityisnuorisotyö, nuorten työpajatoiminta, nuorten poliittisten vaikuttamismahdollisuuksien tukeminen ja verkkonuorisotyö. Nuorisotyötä tulisi tehdä ensisijaisesti ennaltaehkäisevästi, mutta tarvittaessa myös

korjaavasti. (Nuorisolaki 72/2006.) Nuorisotyön tavoitteiden saavuttamiseksi oleellista on päästä välittömään vuorovaikutukseen nuorten kanssa. Yksi nuorisotyön osa-alue ja toisaalta keino tämän välittömän kontaktin tavoittelemiseen on nuorille suunnattu tiedottaminen nuorisotyön palveluista. (Kaivosoja 2010, 11–12, 23, 25–26.)

2.1 Kouvolan nuorisopalvelut

Kouvolan nuorisopalvelut muodostuvat laajasta valikoimasta erilaisia nuorille suunnattuja palveluita ja toimintoja ympäri Kouvola. Palveluiden ja toimintojen kirja esittelen alla. Kouvolan nuorisopalveluiden järjestämiä tai tukemia palveluita tai toimintoja ovat muun muassa nuortentalot, erilaiset nuortenillat, kerhot, liikkuva ja etsivä nuorisotyö, nuorisovaihto, sekä erilaiset nuortenpajat, jotka edistävät koulutukseen tai työhön pääsyä. Kouvolan nuorisopalvelut toimivat Kouvolan kaupungin alaisuudessa. Kouvolan nuorisopalvelut järjestävät suurimman osan Kouvolan alueen nuorten palveluista yhdessä erilaisten yhteistyötahojen kanssa. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalvelut ylläpitävät kymmentä eri nuortentaloa Kouvolan kunnan alueella. Lisäksi heillä on Discordissa virtuaalinen nuortentalo. Yhdellä nuortentaloista on huone, jossa on mahdollista pelata yhdessä nuortentalon tietokoneilla. Nuortentalot ovat avoinna 2–3 iltana viikossa, niillä noudatetaan nuortentalojen sääntöjä ja toimintaa valvovat ohjaajat. Talot on tarkoitettu 11–17-vuotiaille ja talojen toiminta pyritään järjestämään nuorten toiveiden mukaiseksi. Nuortentalot ovat ilmaisia hengailu- ja kohtaamispaikkoja nuorille. Nuortentaloilla on tarjolla yhteistä tekemistä ja aikuinen, joka kuuntelee ja välittää. Kouvolan nuorisopalvelut järjestävät nuortentaloilla myös ilmaisia kerhoja ja ryhmiä. Tällä hetkellä käynnissä on muun muassa askartelu ja näpertelykerho, leffakerho, liikuntakerho, keilauskerho, kokkikerhoja, nuortenteatteri, Pokémon-korttikerho ja Kouvolan Sateenkaarinuorten ryhmä. Kouvolan nuorisopalvelut järjestävät nuorille myös erilaisia leirejä, retkiä ja tapahtumia. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalvelut tekevät aktiivisesti verkkonuorisotyötä. Heillä on sosiaalisista medioista käytössä Discord, Facebook, Instagram, YouTube ja

TikTok. Discordissa sijaitsevalla nuortentalolla on mahdollista muun muassa yhdessä pelata tai katsoa videoita jutustelun lisäksi. Kouvolan nuorisopalveluilla on myös oma blogi ja verkkosivut. Kouvolan nuorisopalvelut löytää someista nimellä Nuortenkouvola. Kouvolan nuorisopalvelut pitävät yllä myös Onks tää normaali- chattia yhdessä Kymenlaakson hyvinvointialueen kanssa. Chat on auki arki-iltapäivisin ja siellä voi anonyymisti kysyä mitä tahansa. Yleisiä yhteydenoton aiheita ovat mielenterveysongelmat ja seksuaalisuus. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalveluilla on NuPAKU, joka toteuttaa liikkuvaa nuorisotyötä alueella. NuPAKU-auto kiertää pääasiassa iltaisin keskustassa, kirkonkylillä ja haja-asutusalueilla. Nuori tai nuoret voivat itse kutsua auton paikalle. Nuoret voivat tulla autolle tapaamaan nuoriso-ohjaajaa tai ihan vain pelailemaan tai kahvittelemaan. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan alueen kouluissa tehdään koulunuorisotyötä. Koulunuorisotyön tavoitteena on yhteisöllisyyteen kasvattaminen, kiusaamisen ehkäiseminen ja kouluviihtyvyyden parantaminen. Koulunuorisotyö muun muassa järjestää uusien luokkien ryhmäytyksiä, välituntitoimintaa, pienryhmätoimintaa, mediakasvatusoppitunteja, teematunteja ja -viikkoja, sekä yksilötapaamisia ja keskusteluita. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalveluiden erityisnuorisotyö tarjoaa tukea 12–18-vuotiaille nuorille elämänhallintaan, sosiaalisiin suhteisiin, itsetunnon vahvistamiseen, koulunkäyntiin, pelaamiseen, päihteiden käyttöön, näpistyksiin ja seksuaalisuuteen liittyvissä asioissa. Lisäksi erityisnuorisotyöhön kuuluu ehkäisevän päihdetyön ja seksuaalikasvatuksen oppituntien pitäminen paikallisissa kouluissa, sekä erilaisten kampanjoiden toteuttaminen nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalvelut tekevät etsivää nuorisotyötä. Etsivä nuorisotyö auttaa 16–29-vuotiaita nuoria, kun elämässä tulee eteen haasteita, joita ei halua kohdata yksin. Nuoret saavat itse päättää, mitä asioita etsivässä nuorisotyössä käydään läpi ja missä he tapaavat työntekijöitä. Etsivä nuorisotyö auttaa esimerkiksi asumisen, toimeentulon, opiskelun, sosiaalisten suhteiden ja työn pulmissa. (Nuortenkouvola 2022.)

Nuorten työpajoille pääsevät töihin 16–28-vuotiaat nuoret. Nuorten työpajoilla on mahdollista tutustua erilaisiin töihin työvalmentajien opastuksella, sekä harjoitella työelämää. Työpajajakso aloitetaan yleensä työkokeilulla, jonka jälkeen työtä voidaan jatkaa palkkatuetussa työsuhteessa. Työpajoille voi tulla tekemään myös kuntouttavaan työtoimintaa, tuettua työelämässä oppimista ja TET-jaksoja. Nuorten työpajojen toimintaa rahoittavat työpajojen tuotot, Opetus- ja Kulttuuriministeriö, Kaakkois-Suomen työ- ja elinkeinotoimisto ja Kouvolan kaupunki. (Nuortenkouvola 2022.)

Nuorten paja on paikka, jossa opetellaan sosiaalista kanssakäymistä tai muuten totutellaan arkielämään. Nuortenpajan ensisijainen kohderyhmä on työ- tai opiskeluelämän ulkopuolella olevat tai palveluiden ulkopuolelle jääneet 18–29-vuotiaat kouvoolalaiset nuoret. Nuorten paja toimii Kymenlaakson hyvinvointialueen alaisuudessa, mutta toiminta toteutetaan yhteistyössä Kouvolan nuorisopalveluiden kanssa. (Nuortenkouvola 2022.)

Motipajalla harjoitellaan työelämätaitoja ja etsitään itseä kiinnostavaa alaa. Motipaja on tarkoitettu 16–18-vuotiaille oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille, joilla opiskelumotivaatio on hukassa. Motipajan kursseille osallistumisesta voi saada opintopisteitä. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalvelut ylläpitävät myös kansainvälistä nuorisotyötä yhdessä Euroopan solidaarisuusjoukkojen kanssa. Euroopan solidaarisuusjoukot järjestävät nuorisovaihtoja eri kumppanimaiden kanssa. Vaihtoon osallistuvan nuoren kulut korvataan lähes täysin, jotta varallisuus ei olisi esteenä kenenkään vaihtoon pääsulle. Kouvolan nuorisopalvelut sekä lähettävät nuoria ulkomaille että vastaanottavat vaihdossa nuoria vuosittain. (Nuortenkouvola 2022.)

Kouvolan nuorisopalvelut huolehtivat myös Kouvolan nuorisovaltuuston toiminnan mahdollistamisesta. Nuorisovaltuustoon voivat päästä 13–20-vuotiaat Kouvolassa kirjoilla olevat nuoret. Nuorisovaltuusto valitaan vaaleilla. Nuorisovaltuuston tarkoituksena on tarjota nuorille keinoja vaikuttaa Kouvolan kaupungin toimintaan erityisesti nuoria koskevissa asioissa. (Nuortenkouvola 2022.)

Ohjaamo Kouvola toimii myös Kouvolan nuorisopalveluiden yhteydessä. Ohjaamo on palvelupiste, joka tarjoaa nimensä mukaisesti neuvontaa ja ohjausta 15–29-vuotiaille. Ohjaamolta voi pyytää neuvoa mihin tahansa. Heiltä löytyy asiantuntijuutta erityisesti työllisyyteen, koulutukseen ja hyvinvointiin liittyen. Pisteelle voi tulla ilman ajanvarausta. (Nuortenkouvola 2022.)

2.2 Verkkonuorisotyö

Nuorisotyön alamuodoista syvennyn verkkonuorisotyöhön, koska TikTokin käyttö nuorten tavoittamiseen on verkkonuorisotyötä. Yksinkertaisuudessaan verkkonuorisotyö on verkossa tehtävää nuorisotyötä. Tarkemmin eriteltynä se on verkossa tapahtuvaa yhteydenpitoa, tiedottamista, osallistumiseen kannustamista, yhdessä tekemistä tai pelaamista ja mediakasvatusta. (Kaivosoja 2010, 11–12, 23, 25–26). Verkkonuorisotyön muoto, josta monilla on kokemusta, on nuorten kanssa viestittely WhatsAppin tai Facebookin välityksellä.

Verkkonuorisotyön tavoitteet ja tehtävät ovat samat kuin nuorisotyöllä yleensäkin. Aivan erityisesti sen tehtävänä on kuitenkin tavoittaa nuoria. Verkkonuorisotyöllä voidaan tavoittaa nuoria, jotka eivät viihdy nuorisolle tarkoitetuissa fyysisissä tiloissa. Monesti aremmat ja esimerkiksi kiusatut nuoret käyttävät verkkonuorisotyön palveluita. Verkkonuorisotyö myös auttaa laajentamaan nuorisotyön tarjontaa sellaisille nuorille, joiden alueella nuorisotyö on hankalasti saavutettavissa tai sen tarjonta on suppeaa. Verkkonuorisotyötä tulee tehdä niillä alustoilla, joilla nuoret verkossa viettävät aikaa, koska sieltä nuoret oikeasti tavoittaa. (Moisala & Laine 2021, 19.) Nuorisotyössä tulisi verkossa tarjota eri tavoin, jotta se tavoittaisi mahdollisimman monia erilaisia nuoria. Osa nuorista kaipaa opastusta oman mielipiteensä julkistamisessa ja levittämisessä, toiset tarvitsevat virtuaalista oleilupaikkaa, jossa voi olla sosiaalinen ilman kasvokontaktia ja osa kaipaa peliseuraa. (Kotilainen & Rantala 2008, 74–75.)

Verkkonuorisotyöhön sisältyvä julkinen viestintä on lisäksi rakenteellista sosiaalityötä. Rakenteellinen sosiaalityö on laissa kirjattu yhdeksi sosiaalityön osa-alueeksi. Rakenteellisen sosiaalityötä on sosiaalialan ongelmakohtien

esiintuminen, näiden ongelmakohtien ratkaisusta keskusteleminen ja julkisen kuvan luominen siitä, millaista sosiaalialan työ on. Sitä on myös palveluiden sisällöistä ja olemassaolosta viestiminen. Julkinen viestintä, kuten TikTok-videoiden tekeminen, luo ja ylläpitää palveluiden tunnettavuutta ja mainetta. Viestintää omista palveluista kannattaa tehdä itse, koska ihmiset, jotka etsivät tietoa palveluista saavat niistä luultavasti realistisemmän kuvan silloin, jos organisaatio itse kertoo toiminnastaan kuin internetin keskustelupalstoilta. Viestintä tulee toteuttaa siten, että se tavoittaa palveluiden kohderyhmän ja on heille helposti ymmärrettävissä. (Tiitinen 2017, 438–442.) Kun viestinnän kohderyhmänä on nuoriso, ei heitä luultavasti tavoita perinteisestä mediasta. Sen sijaan viestintäkanavana kannattaa käyttää sosiaalisia medioita. (Kilpeläinen 2020, 95.)

Nuorisotyöntekijöillä tulisi olla erikseen sosiaalisessa mediassa käytettävät työprofiilit aivan saman tapaan kuin heillä on työpuhelimet, jotta nuoret eivät pääsisi seuraamaan sosiaalisessa mediassa heidän yksityiselämäänsä. Tämä myös mahdollistaa nuorten yhteydenottojen kohdistamisen työprofiiliin, niin ettei nuorisotyöntekijä ajaudu tekemään töitä vapaa ajallaan. (Melvin 2017, 57, 61–62.)

Verkkonuorisotyön toteuttaminen vaatii tekijältään medialukutaitoa, koska verkkonuorisotyössä käytettävän alustan käytön opettelu, itsensä ilmaiseminen alustalla ja toisten lähettämien viestien tulkinta ovat kaikki medialukutaidon käyttöä. Medialukutaitoa tarvitaan verkkonuorisotyön palveluihin osallistumiseen. Medialukutaito onkin erottamaton osa nykypäivän nuorisotyötä, koska vähintään viestien lähettäminen sosiaalisessa mediassa ja erilaisista sosiaalisessa mediassa leviävistä ilmiöistä keskusteleminen ovat nykyään arkipäivää. Samoista syistä voidaan jopa väittää, että verkkonuorisotyötä ei voida erottaa nykypäivän nuorisotyössä omaksi osa-alueekseen, vaan se on jatkuvasti läsnä kaikessa nuorisotyössä. (Huttunen 2014, 15–19; Kiilakoski 2014, 41–43; Tuominen 2014, 47–49; Timonen 2014, 60.)

Koska medialukutaito on kiinteä osa nuorisotyötä, tarkoittaa se sitä, että myös mediakasvatus, eli medialukutaidon kehittämien, on nuorisotyössä jatkuvasti läsnä. Verkkonuorisotyössä nuorisotyöntekijä toimii nuorelle mediankäytön ja

näin ollen myös medialukutaidon esikuvana. Mediakasvatusta tapahtuukin verkkonorisotyössä lähes luonnostaan, esimerkiksi silloin, kun norisotyöntekijä keskustelee nuorten kanssa uusimmasta TikTok-trendistä. Näin norisotyöntekijän medialukutaitoa välittyy myös nuorille. Todennäköistä on myös, että käytössä olevan alustan käyttöä jossain vaiheessa opetellaan yhdessä, esimerkiksi kun alustalle on lisätty uusia ominaisuuksia. Tämä kehittää niin nuorten kuin norisotyöntekijänkin medialukutaitoa. Mediakasvatusta tulisi toteuttaa norisotyössä myös tietoisesti ja tarkoituksella. (Huttunen 2014, 15–19; Kiilakoski 2014, 41–43; Tuominen 2014, 47–49; Timonen 2014, 60.)

2.3 Medialukutaito ja mediakasvatus

Medialukutaito on kykyä saavuttaa, ymmärtää ja luoda tietoa erilaisissa asiayhteyksissä. Tiedon ymmärtämiseen liittyy kyky analysoida ja arvioida löydettyä tietoa kriittisesti. Tämä taito suojaa mediavälitteiseltä manipulaatiolta. Medialukutaito on myös kulttuuripääomaa ja sosiaalisia taitoja, kuten eri kommunikaatiotapojen käyttöä eri tilanteissa. Tämä havainnollistuu hyvin siinä tosiseikassa, että sosiaaliseenkin mediaan luovat sisältöjä pääasiassa sellaiset henkilöt, jotka osaavat esittää mielipiteensä vakuuttavasti. Median ymmärtämiseen liittyy myös aina kiinteästi konteksti, jossa mediaa esitetään. Sen takia medialukutaidon kehittämiseksi on opeteltava ymmärtämään ympäröivää kulttuuria. Medialukutaidon oppiminen voimaannuttaa, koska se lisää erilaisia vaikuttamismahdollisuuksia ja valmiuksia. (Kupiainen & Sintonen 2009, 92–96; Buckingham 2015, 8–10.)

Hyvä medialukutaito on edellytys nuorten oikeuksien toteutumiseen nyky-yhteiskunnassa. Näitä oikeuksia ovat muun muassa mahdollisuus helposti muuttaa tai poistaa itse tuotetut ja julkaistut mediasisällöt, oikeus tietää, kuka heidän tietojaan säilyttää ja miten niitä käytetään kaupantekoon tai muihin tarkoituksiin ja oikeus tietää kaikki oleellinen verkossa tehtävistä päätöksistä, ennen kuin he tekevät nämä päätökset. Nuorilla pitäisi myös olla suoja verkossa tapahtuvia rikoksia vastaan ja tukea tarjolla, mikäli heidän kohtaamansa mediasisällöt järkyttävät heitä. Heillä tulisi olla oikeus oppia hyödyntämään verkossa tarjolla olevaa tiedon paljoutta ja oppia viestimään

verkossa tarkoituksenmukaisesti, jotta he voivat tehokkaasti osallistua yhteiskunnan toimintaan. (Melvin 2017, 57, 61–62.)

Mediataitojen kehittymisen tukemista kutsutaan mediakasvatukseksi. Mediakasvatus on tärkeää. Jos oletetaan nuorten oppivan mediankäyttöä ja medialukutaitoa yksinkertaisesti vain medioita käyttämällä itsenäisesti, he oppivat silloin todennäköisimmin niitä asioita, joita median tuottaneet tahot haluavat heille välittää, koska he eivät pohdi sisältöjä kriittisesti. Tämän vuoksi monet suuryhtiöt ovat olleet innoissaan ajatuksesta, että nuorille ei tarvitsisi opettaa medialukutaitoa. Mediakasvatuksella on myös tärkeä rooli yhdenvertaisuuden saavuttamisessa. Sekä medialaitteet että medialukutaito ovat jakautuneet hyvin epätasaisesti. Medialaitteiden jakaminen kaikille ei riitä poistamaan digitaalista eriarvoisuutta, koska medialukutaito on myös kulttuuripääomaa ja sosiaalisia taitoja. Siksi digitaalisen eriarvoisuuden vähentämiseen tarvitaan mediakasvatusta. (Buckingham 2015, 8–10; Kotilainen & Rantala 2008, 70.)

Nuorille annettavan mediakasvatuksen tulisi sisältää ainakin seuraavat aiheet: omakuva ja identiteetti, ihmissuhteet ja empatia verkossa, verkossa hankittu maine, kiusaaminen verkossa, omien tietojen jakaminen verkossa, elämäntavat, tietoturva ja tekijänoikeudet. Lisäksi sen olisi hyvä sisältää oman ajankäytön ja mediankäytön hallintaa, kyberrikollisuuden tunnistamista, digitaalisten kansalaisoikeuksien käyttöä ja verkkokaupan käyttöä, näihin aiheisiin liittyvää lainsäädäntöä ja median arvioimista tietolähteenä ja median vaikutusten tunnistamista. (Melvin 2017, 51–52.) Mediakasvatuksessa on erityisen tärkeää kiinnittää huomioita itseilmaisuuksiin, koska median käytöllä on nykyään yhä tärkeämpi rooli oman identiteetin rakentamisessa. Populaarikulttuuri, harrastukset ja kaverit määrittävät aiempaa enemmän nuorten identiteettiä. (Kupiainen & Sintonen 2009, 131, 137.)

Mediakasvatusta voi toteuttaa laittamalla nuoret tuottamaan oma mediatuote ja syventymällä tähän tuotosprosessiin ja sen taustoihin, tai analysoimalla mediatuotteessa käytettyä kieltä ja kerrontaa, tai pohtimalla omaa mediasuhdetta ja mediaympäristöä. Nämä kaikki kolme yhdessä tuottavat kriittistä medialukutaitoa ja tukevat nuoren ilmaisukykyä kehittymistä. Mediatuotteita analysoitaessa on tärkeää pohtia, miksi ne on tuotettu ja mikä

on tehnyt niistä suosittuja. Myös mediatuotteiden vaikutusta kulttuuriin ja ympäröivään maailmaan on tärkeä pohtia. (Kotilainen & Rantala 2008, 70–73.)

Mediakasvatuksen oppimisyhteisössä tulee olla kannustava, luottamusta herättävä ja keskusteleva ilmapiiri. Tämä toteutuu parhaiten, kun aikuisen asenne on se, että hänkin on paikalla oppimassa uutta. Mediavaikuttamiseen tähtäävän luomuksen valmiiksi saattaminen ja julkaiseminen usein lisäävät nuorten yhteiskunnallisen osallisuuden kokemusta, vaikka julkaisu ei saisikaan laajaa huomiota tai aiheuttaisi konkreettisia muutoksia. Vaikuttamisen tunne syntyy siitä tiedosta, että vaikuttamiseen tähtäävän tuotoksen oikeasti näkee jokin yleisö, olipa se sitten oman koulun ihmiset tai laajempi ihmiskirjo internetissä. Tärkeää vaikuttamisen tunteelle on myös palautteen saaminen valmiista tuotoksesta joltain kautta. Näin ollen on hyvin tärkeää, että aikuinen kommentoi nuoren tuotosta sen valmistuttua jollain tavoin. (Kotilainen & Rantala 2008, 130–131.)

3 NUORTEN SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖ

Sosiaalisesta mediasta käytetään lähes säännönmukaisesti lyhennettä some ja käytän tätä lyhennettä myös tässä opinnäytetyössä. Sosiaalinen media tunnetaan toisinaan myös nimellä Media 2.0. Nimi viittaa sosiaalisen median eroon niin kutsutusta perinteisestä mediasta, kuten televisiosta ja sanomalehdistä. Perinteistä mediaa ovat pääasiassa tuottaneet harvat henkilöt, jotka ovat myös pitäneet itsellään vallan päättää median sisällöistä, kun taas sosiaalisessa mediassa monet henkilöt tuottavat sisältöjä ja voivat laajalti itse päättää mitä sisältöjä tuottavat. Sosiaalista mediaa havainnollisesti kuvaavat termit visuaalinen ja vuorovaikutuksellinen. Sosiaalista mediaa käytetäänkin pääasiassa verkostoitumiseen. Sosiaalinen media käy läpi jatkuvaa muutosta sitä käyttävien ihmisten ja yhteisöiden tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden vaihtuessa. Tämä jatkuva muutos on laajentanut tarjolla olevien mediasisältöjen kirjoa ja alustavalikoimaa. Valtavaa sisältömäärää kategorisoidaan ja etsitään usein ”hästägien” tai asiasanojen avulla, jotka kuvaavat sisältöjä. Sosiaalinen media soveltuu ihmisten etsimiseen ja tavoittamiseen. Siellä on myös helppoa pitää itseään esillä haluamallaan tavalla. Nykykulttuuriin individuaalisuus kietoutuukin vahvasti

sosiaalisen median käyttöön ja siellä itsensä korostamiseen. (Buckingham 2015, 2–3, 7; Sassi 2009, 33–35.)

Auxier ja Anderson tutkimusryhmineen ovat tutkineet suurimpien sosiaalisten medioiden käyttöä alkuvuonna 2021. Heidän tutkimuksessaan oli mukana 18-vuotta täyttäneitä amerikkalaisia henkilöitä. Tutkimuksen mukaan lähes kaikki 18–29-vuotiaat nuoret käyttävät sosiaalisia medioita. Suurin osa 18–29-vuotiaista nuorista käyttää Instagramia ja Snapchatia. Suunnilleen puolet tästä ikäryhmästä käyttää TikTokia ja jopa 95 % tästä ikäryhmästä käyttää YouTubea. TikTokin osalta on huomattavaa, että sitä käyttävät lähestulkoon yksinomaan 18–29-vuotiaat. (Auxier & Anderson 2021.) Toisessa, pelkästään TikTokin käyttöä koskevassa artikkelissa todettiin, että 25 % TikTokin käyttäjistä on 10–19-vuotiaita. 20–29-vuotiaita oli reilu 22 % käyttäjistä ja loput olivat tätä vanhempia. TikTokin suosion nuorten keskuudessa myös odotetaan edelleen rajusti kasvavan, sen edellisten vuosien suosion muodostaman kasvukäyrän perusteella. (Dean 2022.) Tutkimusten tulokset ovat näin ollen hieman ristiriidassa keskenään sen osalta ovatko TikTokin käyttäjät pääasiassa alle 30-vuotiaita, mutta TikTok on kuitenkin molempien tutkimusten mukaan nuorten keskuudessa erittäin suosittu.

Nuoret käyttävät sosiaalista mediaa pääasiassa yhteydenpitoon, hauskanpitoon ja oman identiteetin rakentamiseen. Verkossa sisällön tuottaminen ja äänensä esiin saaminen vahvistaa nuorten itsetuntoa ja käsitystä omista vaikutusmahdollisuuksista. Mahdollinen anonymiteetti taas laskee kynnyistä keskustella kipeistäkin aiheista. Tämä luo vaaroja, mutta toisaalta myös avaa mahdollisuuksia. (Kaivosoja 2010, 11–12, 23, 25–26.) Media vaikuttaa myös käsityksiin maailmasta määrittelemällä omalta osaltaan mikä on totta, koska asiat, joista ei uutisoida ja keskustella jäävät helposti todellisuuskuvamme ulkopuolelle. Toisaalta ne asiat, joita mediassa toistetaan, alkavat tuntua todellisemmilta. Sekä väärän että oikean tiedon levittämällä median välityksellä voi myös vaikuttaa ihmisten käsityksiin asioista tehokkaasti. (Mustonen 2001, 64–67.)

Mielestäni nuorisotyön kannalta ei ole pelkästään tärkeä ymmärtää, että nuoret käyttävät sosiaalisia medioita, vaan myös miksi nuoret käyttävät sosiaalisia medioita kuten käyttävät. Siksi olen koonnut alle syvällisempää

tietoa aiheesta. Nuorten sosiaalisen median käytön pääasialliset syyt ovat yhteydenpito, hauskanpito ja identiteetin rakentaminen. Käyn alla ensin läpi hauskanpitoon liittyviä tekijöitä alaluvussa 3.1 sen kautta, kuinka media vaikuttaa tunteisiin. Luvussa 3.2, identiteetti, käyn läpi sitä, kuinka yhteydenpito sosiaaliseen mediaan luodun profiilin kautta on keskeinen tekijä identiteetin rakentamisessa.

3.1 Tunteet

Median käytön syyt voidaan jakaa kolmeen eri ryhmään: Tunneperäisiin, sosiaalisiin ja tiedollisiin syihin. Tunneperäiset syyt vaikuttavat mediankäytön taustalla voimakkaimmin. Ne pohjautuvat ihmisen tarpeeseen säädellä emotionaalista vireystilaa. Mediaan uppoutuminen eläytymällä ja samaistumalla muun muassa rentouttaa mieltä irrottamalla sen arkitodellisuudesta. Samaistumisen kautta voi myös päästä osalliseksi esimerkiksi supersankarin voimasta ja rohkeudesta tai muista median hahmojen tai henkilöiden kokemuksista. Sosiaalisia syitä käyttää mediaa ovat yksinäisyyden lievittäminen parasosiaalisten mediahahmoihin kohdistuvien suhteiden avulla, tai ajan tasalla pysyminen suosituista sarjoista ja muoti-ilmiöistä. Ajan tasalla pysyminen sosiaalisena motiivina johtuu siitä, että sosiaalisia suhteita voi olla vaikea pitää yllä ilman, että tietää mitkä ovat tämän päivän kuumia puheenaiheita. Tämä keskusteluista ajan tasalla pysyminen voi motiivina olla myös tiedollinen, mikäli ajan tasalla pysymisen taustalla on halu hallita omaa elinympäristöä tai ainakin pysyä tietoisena sen tapahtumista. Virikkeiden hakeminen uusien ajatusten herättämiseksi, ja eri käyttömallien tai faktatiedon hakeminen mediasisällöistä ovat mediankäytön motiiveina myös tiedollisia. Tavallisin tiedollisten motiivien pohjalta seurattava mediasisältö on säätiedotukset. Usein media päätyy tarjoamaan myös muita kuin haettuja vaikutuksia käyttäjilleen. Esimerkiksi alun perin tunnesyistä katsotusta draamasta voi oppia jotain tiedollista vaikkapa ihmissuhteista tai poliisin työstä. (Mustonen 2001, 77–81.)

Millä tavoin media vaikuttaa tunteisiin riippuu siitä, kuka mediaa käyttää ja tulkitsee, koska jokainen tulkitsee käyttämänsä mediaa omien ajatusten ja tarpeiden pohjalta. Mediaa voi käyttää tunteiden säätelyyn esimerkiksi katselemalla mielihyvää aiheuttavia ohjelmia silloin, kun kaipaa viihdykettä.

Mediaa voi jopa käyttää tunteiden käsittelyn apuna katsomalla surullisia sisältöjä ja käymällä niiden kautta läpi myös omia surun tunteita. Mediaa voi myös käyttää todellisuudesta pakenemiseen ja pahan olon turruttamiseen. Edellä kuvatun tyyppinen median käyttötapa voi aiheuttaa riippuvuutta. Mediankäyttö itsessään harvoin kuitenkaan aiheuttaa riippuvuutta, vaan riippuvuus syntyy median tunteita turruttavaa vaikutusta kohtaan. (Mustonen 2001, 76–77, 96–97, 101, 166–167.)

Media tarjoaa sekä hyviä että huonoja tunteidenkäsittelyn ja sosiaalisen vuorovaikutuksen malleja. Median hahmot voivat esimerkiksi mallintaa tapoja käsitellä pettymystä tai ilmaista rakkautta rakentavasti. Media voi toisaalta myös turruttaa empatiaa ja normalisoida väkivaltaista käytöstä tarjoamalla draamaa ja väkivaltaa jatkuvalla syötöllä. Silloin tunteiden kokemisen sijaan katsoja päätyy emotionaalisesti etääntymään näkemästään. Koettu emotionaalinen etääntyminen voi aiheuttaa turtuneisuutta myös silloin, kun draamaa tai väkivaltaa kohtaa oikeassa elämässä. Tämä voi altistaa myös väkivaltaiselle käytökselle omassa elämässä, mikäli lisäksi henkilöllä on väkivaltaa hyväksyviä arvoja ja normeja tai on taipuvainen niitä omaksumaan. Nämä taipumukset tai niiden puute juontuvat yleensä henkilön lähipiiristä ja sen arvoista. Lisääntynyt pelon tunne on kuitenkin väkivaltaisten mediasisältöjen katselun yleisin lopputulos. Väkivaltasisällöillä on taipumus saada katsojat ainakin hetkellisesti pelkäämään samantyyppisten tilanteiden esiintymistä omassa elämässä. Siksi väkivaltasisältöjen katselu lisää epäluottamusta muita ihmisiä kohtaan. Erityisesti tämä on ongelma lapsilla ja nuorilla, jotka eivät vielä ole hyviä erottamaan sitä, mikä on todellisuudessa mahdollista siitä, mikä on todellisuudessa mahdotonta tai ainakin äärimmäisen epätodennäköistä. (Mustonen 2001, 64–67, 76–77, 96–97, 101.) Lapsen pelkoa pelottavia mediasisältöjä katseltaessa kuitenkin lievittää aikuisen läsnäolo ja aikuiselta saatu sosiaalinen tuki pelon ja mediasisällön käsittelyyn (Kallio 2015, 227–228, 244–245).

Vastoin yleistä luuloa, anonyymius internetissä ei aiheuta aggressiivista käytöstä keskustelupalstoilla. Sen sijaan yleensä internetissä tapahtuvan aggressiivisen käytöksen taustalla on taistelu yhteisön sisäisistä valtasuhteista. Aggressiivista käytöstä esiintyy erityisesti, kun joku haastaa yhteisön totutun valtajärjestyksen tai totutut normit. Silloin yhteisön valtaa

pitävät usein kokevat oikeudekseen osoittaa haastajille heidän paikkansa, tarvittaessa vaikka kovin sanoin. (Niemi-Pynttari 2009, 122–124.)

3.2 Identiteetti

Median tuottamat tunteet perustuvat yleensä johonkin henkilöhaamoon samaistumiseen. Katsojat samaistuvat hahmoihin, jotka joko muistuttavat heitä heistä itsestään tai joita he ihailevat. Ihailu saa katsojan haluamaan olla kuin ihailemansa hahmo. Samaistuminen auttaa identiteetin rakentumista, ja nuoruus on erityisesti oman identiteetin rakentamisen aikaa (Buckingham 2008, 3). Koska nuoret vielä hakevat omia roolejaan elämässä, he samaistuvat helposti moniin erilaisiin henkilöhaamoihin. Monet nuoret kuitenkin edelleen kertovat vanhempiansa olevan heidän tärkeimpiä esikuviaan. Samaistuminen myös auttaa nuoria muodostamaan käsityksiä siitä, millaisia aikuisia he haluavat opetella olemaan. Median tarjoamat esikuvat ovat monesti turhan täydellisiä, aiheuttaen nuorille turhaa painetta täydellisyyteen. Tämä paine syö itsetuntoa. Internetissä on myös mahdollista luoda itselleen virtuaalinen hahmo, joka on vapaa tekemään asioita, joita nuoren ei fyysisessä maailmassa ole mahdollista kokeilla. Virtuaali-identiteetin turvissa tehdyt kokeilut avaavat uusia näkökulmia, joista käsitellä maailmaa. Erilaisten fiktiivisten hahmojen asemaan asettumien myös kehittää empatiakykyä. Kyse on samankaltaisesta toiminnasta, kuin lasten roolileikki. (Mustonen 2009, 134–135; Mustonen 2001, 119–128, 132, 165; Buckingham 2008, 9–10, 15–16.)

Tällä hetkellä vallalla oleva aate neoliberalismi keskittyy yksilöiden ihannointiin ja identiteettien esilletuomiseen sosiaalisen median ja kuluttamisen kautta. Sen ideologiana on vastustaa aina jotakin, sellaisella tavalla, johon on helppo samaistua. Jotta vastustaminen herättäisi tarpeeksi tunteita, pysyäkseen sosiaalisessa mediassa pinnalla, sen vastustuksen kohteiden täytyy alati vaihtua. Siksi neoliberalismi on jatkuvasti muuttuvaa ja usein ne asiat, joita vastustetaan ovat ristiriidassa toistensa kanssa. Tämä luo sosiaalisen median käyttäjille jatkuvia ristipaineita brändätä omaa profiilia ja identiteettiä uusilla tavoilla oman hyväksyttävyyden ja ihailun jatkumisen varmistamiseksi. Toisaalta myös sosiaalisen median luonne aiheuttaa ristipaineita profiilin ylläpitäjälle, koska profiilia pääsevät katsomaan kaikki henkilön tuntemat

ihmiset ja ehkä täysin vieraatkin kaikki samaan aikaan ja usein vielä vuosien päästäkin. Tämä vaikeuttaa erilaisten roolien ottoa eri sosiaalisissa ryhmissä ja hankaloittaa profiilien muuttamista uskottavalla tavalla, kun ihminen kasvaa ja muuttuu. Näiden paineiden ajatellaan olevan meneillään olevan räjähdysmäisen nuorten psyykkisen pahoinvoinnin taustalla. (Griffin 2014, 30–31; Uski 2015, 74–77, 85–86; Bragg & Buckingham 2014, 275–278.)

4 TIKTOK

TikTok on pääasiassa puhelimella käytettävä sosiaalisen median alusta, jolla voi kuvata, muokata, katsella ja jakaa pääasiassa lyhyitä, alle minuutin kestäviä videoita. Sovellus näyttää videoita yhden kerrallaan ja seuraavan videon saa näkyviin pyyhkäisemällä ylös. Edelliseen videoon pääsee palaamaan pyyhkäisemällä alas. Sovellus näyttää videoita perustuen siihen, mitä profiiliin on merkitty kiinnostuksenkohteiksi tai minkä tyyppisiä videoita käyttäjä on eniten katsellut. Videoita voi myös kommentoida ja toisia käyttäjiä voi sovelluksessa seurata tai pyytää kaveriksi, mikäli on tehnyt sovellukseen käyttäjätilin ja kirjautunut sisään. Myös videoiden julkaiseminen vaatii sisäänkirjautumisen. Jos videon tekijä on asetuksista sen sallinut, videon voi ladata omalle laitteelle, siihen voi vastata toisella videolla tai sitä voi duetoida. Vastausvideoilla se video, johon vastataan, näkyy pienellä nurkassa. Duetointi puolestaan mahdollistaa videon tekemisen niin, että sekä alkuperäinen että oma video näkyvät ja kuuluvat yhtä aikaa. TikTokissa, kuten muissakin sosiaalisissa medioissa on käytössä asiasanat, joilla kuvataan videoiden sisältöä ja joiden avulla erilaisia sisältöjä on mahdollista manuaalisesti etsiä sovelluksesta. (Anderson 2020, 7–12.)

Videoissa käytetään usein suosittua musiikkia taustalla ja useimmat artistit ovat antaneet musiikkinäytteitä TikTokin äänikirjastoon, jotta niitä voidaan sieltä käyttää videoiden taustalla. Kun ääni on valittu TikTokin äänikirjastosta, videota katselevat näkevät videon tiedoista kenen artistin musiikista on kyse. Artistit eivät saa musiikkinsa lisäämisestä TikTokiin rahaa. TikTok on kuitenkin ollut viime vuosina nopein tapa nousta kuuluisuuteen musiikin tuottajana, mikäli musiikki alkaa trendaamaan TikTokissa. (Alexis 2022.)

TikTokin säännöt kieltävät mahdollisesti ihmisryhmiä vastaan vihaa lietsovien sisältöjen julkaisemisen ja jakamisen. Videoita voi moderointia helpottaakseen ilmiantaa sisällöltään sopimattomina. Muita käyttäjiä voi myös estää, oman tilin sisällöt saa määriteltyä yksityisiksi ja tilin asetuksista voi valita, haluaako nähdä yli 18-vuotiaille suunnattua sisältöä. TikTokin moderointi sisältöjen asiallisuuden varmistamiseksi on kuitenkin ollut välillä hyvin kyseenalaista. Esimerkiksi videoita, jotka kertovat kehitysvammaisuudesta on poistettu vihan lietsomisen estämiseksi, mutta samalla on poistettu myös kaikki kehitysvammaisten itse julkaisemat videot, käytännössä tehden heidän sisällöntuottamisestaan TikTokiin mahdotonta. TikTokissa on ollut myös käytössä paikallista kulttuuria kunnioittavia moderointisääntöjä, jotka ovat poistaneet kaiken sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjä käsittelevän sisällön näkyvistä kyseisillä alueilla. (Anderson 2020, 7–12.)

TikTokin tietoturvallisuutta on myös sen olemassaolon aikana kyseenalaistettu usein. Esimerkiksi Yhdysvalloissa TikTokin on todettu rikkovan lasten tietosuojan toteutumiseksi laadittuja säännöksiä ja TikTok oli Yhdistyneissä kuningaskunnissa pitkään tutkinnanalaisena samankaltaisista syistä silloin kun EU:n yleinen tietosuoja asetusta astui voimaan. TikTok on huomautuksia saatuaan korjannut sovelluksen epäkohtia, mahdollistaen alaikäisille lainmukaiset mahdollisuudet hallinnoida omien tietojensa poistamista sovelluksesta. Näyttäisikin siltä, että TikTokin tietoturvaa usein kehitetään vasta kun sovellus saa asiasta huomautuksia. (Anderson 2020, 7–12.)

4.1 Onnistunut viestintä TikTokissa

Noin puolet 18–29-vuotiaista nuorista käyttää TikTokia (Auxier & Anderson 2021). Siksi siellä on mahdollista tavoittaa nuoria. Suurin osa nuorista käyttää TikTokia pääasiassa hauskuutteluun, joten tämä kannattaa pitää mielessä sisältöjä suunnitellessa. TikTokissa on mahdollista myös edistää nuorisotyön tunnettuutta luomalla nuorisotyötä kuvaavaa sisältöä. (Ruismäki 2020, 46, 49–51.)

Sosiaalisessa mediassa voimakkaita tunteita ja reaktioita herättävät jutut leviävät. Räväkkä esittämistapa siis kannattaa. Kannattaa kuitenkin pitää mielessä, että julkaisuilla voi aiheuttaa organisaatiolleen myös vahinkoa. Hyvä

esimerkki mainetta vahingoittavasta julkaisusta on jotain kansanryhmää halventava vitsailu. (Kilpeläinen 2020, 95–96, 215, 262–264.)

Voimakkaita tunteita herättäviä mediasisältöjä on monenlaisia. Erityisesti tunteita herättävistä viesteistä itsetuntoa kohottavat, pelkoon ja uhkien torjuntaan, sekä huumoriin pohjautuvat viestit ovat yleisön mieleen. Suosituimpia tunteisiin vaikuttavia aiheita ovat ihmisen perusvietteihin perustuvat ruoka, taisteleminen, pakeneminen ja seksi. Tunteita voidaan mediaviestinnässä herätellä erilaisin keinoin. Realistisemman tuntuiset mediasisällöt herättävät enemmän tunteita. Tehokeinoina voidaan käyttää musiikkia, värejä, kuvakulmia, vastakkainasetteluja ja ennen kaikkea ihmiskasvoja. Suuripäiset ja isosilmäiset lasta muistuttavat hahmot herättävät ihmisissä vahvoja myönteisiä tunteita, erityisesti empatiaa. Myös viestin esittäjän fyysinen viehättävyys saa monet viestin näkevät ajattelemaan, että puhuja olisi myös älykäs, mukava ja lahjakas. Seksiä ja seksikkäitä hahmoja käytetäänkin mediassa lähes kaiken sisällön suosion nostattamiseen. (Mustonen 2001, 46–49, 60–61, 98–99, 116, 137–138, 143.)

Mikäli tarkoitus on lisäksi vakuuttaa viestien vastaanottaja jostain, asiantuntijana esiintyminen ja todisteiden esittäminen tehoavat. Profiloituminen jonkin aiheen asiantuntijaksi tai sisällöntuottajaksi tuo organisaatiolle seuraajia. Erityisesti sisältö, joka ei suoraan liity organisaation palveluihin vaan on seuraajille muutoin hyödyllistä tai viihdyttävää nostaa organisaation medianäkyvyyttä. Yhteistyö sosiaalisen median sisällöntuottajien kanssa on myös yksi tapa nostaa omaa näkyvyyttä. (Mustonen 2001, 46–49, 60–61; Kilpeläinen 2020, 95–96, 107–108, 214–217.)

Trendit ja megatrendit ovat aiheita, jotka puhuttavat. Viestinnän kytkeminen näihin aiheisiin lisää sen näkyvyyttä huomattavasti. Trendit kuitenkin vaihtelevat kausittain joskus hyvinkin nopeasti. Esimerkiksi TikTok-haasteet ovat trendeinä nopeasti vaihtelevia. Megatrendit sen sijaan ovat pysyvämpiä, globaalisti vaikuttavia ja monia vuosiakin kestäviä ilmiöitä ja puheenaiheita. Aikamme megatrendejä ovat muun muassa ilmastonmuutos, väestönkasvu, väestörakenteen muutos, kaupungistuminen, globalisaatio, varallisuuden ja kulutuksen kasvu, eriarvoisuuden kasvu, ympäristön saastuminen ja resurssien väheneminen, digitalisaatio ja teknologian kehitys. Trendejä

vuonna 2020 puolestaan ovat olleet muun muassa erilaiset ruokavaliot, tanssityylit ja mielenterveys. Varsinkin paikallisesti trendin voi onnistua aloittamaan itsekin, omalla onnistuneella julkaisulla. Videoissa osuvien ja suosittujen asiasanojen käyttö auttaa myös yleisöä löytämään julkaisut. (Kilpeläinen 2020, 74–78, 95; Hirvonen ym. 2021, 47.)

Nuorista noin puolet toivovat nuorisotyöltä TikTokiin sisältöä, jossa on faktatietoa ja nuorisotyöhön liittyvää tietoa. Noin kolmannes toivoo myös nuorten elämää koskettavaa sisältöä. Nuorisotyöntekijöistä taas suurin osa toivoisi nuorisotyön tuottavan TikTokiin nuorten elämää koskettavaa sisältöä ja faktatietoa. Nuorisotyöntekijöistä noin puolet toivovat TikTok-haasteisiin osallistumista ja ammattialaan liittyvää sisältöä. (Ruismäki 2020, 46, 49–51.)

Oikein ajoitetut julkaisut tavoittavat kohderyhmänsä parhaiten. Ajankohtaisiin tapahtumiin liittyvät julkaisut saavat enemmän näkyvyyttä, kuin niihin liittymättömät julkaisut. Toisaalta, jos paikallisesti on meneillään jokin suuri tapahtuma, voi sen viestintä viedä huomion kaikelta muulta viestinnältä, jolloin ei kannata viestiä muista aiheista. Tilin näkyvyyttä sosiaalisessa mediassa lisää myös muiden tuottaman sisällön jakaminen ja kommentoiminen, jos sisältö edes jollain tapaa sopii organisaation viestintään. Esimerkiksi nuorisotyössä muiden tuottamien paikallisten nuortentapahtumien mainostaminen voisi olla tällainen asia. Lisäksi jonkinasteinen omalaatuisuus usein lisää julkaisujen näkyvyyttä. (Kilpeläinen 2020, 107–108.)

Julkaisutiheyden tulisi olla kytköksissä siihen, kuinka usein organisaatio tuottaa sellaisia uutisia tai viestejä, jotka ylittävät seuraajien uutiskynnyksen. Viestintä saavuttaa yleisöä kuitenkin paremmin, jos se on säännöllistä. Siksi julkaisuja kannattaa suunnitella etukäteen. Jos organisaatio viestii sisällöllisesti tärkeistä asioista edes jokseenkin säännöllisesti, kannattaa silloin viestiä lisäksi asioista, jotka eivät varsinaisesti ylitä uutiskynnystä viestinnän pitämiseksi säännöllisenä. (Kilpeläinen 2020, 114–115.)

4.2 Mobiilivideon tekeminen TikTokiin

Videotuotannon vaiheet ovat ideointi, esituotanto eli käsikirjoituksen tekeminen, tuotanto eli kuvaus, editointi ja julkaisu. Näistä esituotannon, eli

käsikirjoituksen tekemisen voi joskus jättää välistä, jos toteutettava video on yksinkertainen. Esimerkiksi video, jolla henkilö esittelee itsensä tai kertoo päivästänsä ei välttämättä vaadi käsikirjoitusta. Videosisältöä voi luoda sosiaaliseen mediaan pelkästään puhelinta käyttäen. Tämä tarkoittaa sitä, että videon voi kuvata, editoida ja julkaista puhelimella. (Hirvonen ym. 2021, 3–6.)

Ideointi- ja esituotantovaiheen tärkeitä kysymyksiä ovat mitä, miksi, kenelle ja miten. Synopsis vastaa näihin kysymyksiin. Synopsikseen pääsemiseksi on hyvä keksiä monia videoideoita ja valita niistä sitten sopivin käyttöön. Käsikirjoituksessa päätetään videon yksityiskohdista, kuten kuvakulmista ja tekstin, musiikin ja efektien käytöstä. Hyvä suunnittelu helpottaa kuvaamista ja auttaa varmistamaan videon sisällön selkeyden. Sosiaalisissa medioissa videon alun on oltava huomiota herättävä, koska mediaa selaava siirtyy seuraavaan videoon, jos ensimmäiset sekunnit eivät vangitse hänen huomiotaan. Haastavat aiheet, selkeä informaatio, interaktiivisuus, koskettavat tarinat ja autenttisuus kiinnostaa katsojia. (Hirvonen ym. 2021, 6–10.)

Tuotanto- ja editointivaihe voivat mobiilivideota tehdessä limittyä paljonkin. Videota voi kuvata pätkissä ja koota yhteen puhelinta käyttäen. TikTokissa äänitehosteet voi laittaa valmiiksi videon taustalle pyörimään tai lisätä vasta jälkeenkäpäin. TikTokiin kuvattaessa pidä puhelin pystyasennossa. Zoomaaminen kannattaa tehdä siirtämällä puhelin lähemmäs kohdetta, koska puhelimen oman zoomin käyttö heikentää kuvanlaatua huomattavasti. Videolle tulevan taustan kannattaa olla mahdollisimman häiriötön. Tyhjä seinä hiljaisessa tilassa on esimerkiksi ihanteellinen. Kuvaustilanteen äänten saaminen videolle samalla, kun kuvataan, onnistuu silloin, kun kuvaustilanteessa ei ole taustamelua ja puhelin on lähellä kuvattavaa henkilöä. Muulloin äänet (esimerkiksi puhe) on lisättävä videon päälle yhdessä musiikin ja muiden efektien kanssa. Valittu musiikki vaikuttaa todella voimakkaasti videon tunnelmaan. Musiikin käyttöön liittyy tekijänoikeuskysymyksiä, jotka tulee ottaa huomioon. (Hirvonen ym. 2021, 3–4, 6, 16, 30, 32, 36, 39–41.)

Julkaisuvaiheessa video on kokonaisuudessaan muokattu halutunlaiseksi. Julkaisuvaiheen kysymyksiä ovat mikä on paras julkaisun ajankohta ja millä hakusanoilla videon haluaa löytyvän. Asiasanoiksi kannattaa valita videota

hyvin kuvaavia sanoja, sekä kohdeyleisöä kiinnostavia sanoja. (Hirvonen ym. 2021, 47; Kilpeläinen 2020, 107–108, 114–115.)

5 KEHITTÄMISTYÖ JA LIVING LAB

Opinnäytetyöni on kehittämistyö, koska siinä keskityttiin kehittämään työelämän käytäntöjä konkreettisella, soveltavalla tasolla ja siinä yhdisteltiin teoriaa, kokemusta ja ammattikäytäntöjä (Vilka 2015, 18–20). Metodiksi kehittämistyölle valitsin Living Labin, koska se on käyttäjälähtöistä tosielämän ympäristössä tapahtuvaa kehittämistyötä. Tämä siis tarkoittaa, että Living Labin avulla tavoiteltavan lopputuotteen tulevat käyttäjät osallistuvat kehittämiseen ja kehittämistä tehdään ympäristöissä ja olosuhteissa, joissa lopputuotettakin tullaan käyttämään. Tämän kehittämistyön tapauksessa se näkyy niin, että nuorisotyöntekijät osallistuivat kehittämiseen ja kehittämistyö tehtiin nuorisotyön tiloissa, luomalla oikeaan käyttöön meneviä mediatuotteita nuorisotyön käyttöön. Toivoin, että kehittämistyön aikana osallistujien asiantuntijuus nuorisotyön osalta ja oma teoriapainotteinen osaamiseni medioiden käytön syihin ja medioissa menestymiseen liittyen yhdistyisivät saaden aikaan lopputuloksen, joka olisi hyvin hyödynnettävissä käytännön nuorisotyössä. Toisaalta osallistujien osalta tämä kehittämistyö jäisi osaksi heidän sosiaalisiin medioihin liittyvää osaamistaan.

Living Lab toiminnan tavoitteet ovat yleensä pitkäaikaisia muutoksia. Tyypillisiä tavoitteita ovat tiedon hankinta tuotekehityksen tueksi, tai toimintakäytäntöjen pysyvä muuttaminen. Koska toiminta synnyttää usein keskustelua ja toiminta on luonteeltaan avointa, on tavallista, että tavoitteet muuttuvat toiminnan aikana. Opinnäytetyöni tavoitteisiin kuului TikTok-osaamisen ja TikTokin käytön pysyvä lisääntyminen Kouvolan nuorisopalveluilla. Tältä osin tämän kehittämistyön tavoitteet vastaavat Living Labin tyypillisiä tavoitteita. Tavoitteiden tulisi lisäksi olla kaikkien kehittämistyöhön osallistuvien tiedossa, jotta kaikkien olisi mahdollista tietoisesti pyrkiä niitä edistämään. (Kortelainen ym. 2011, 88–92.)

Living Lab on määritelmällisesti käyttäjälähtöistä tosielämän ympäristössä tapahtuvaa kehittämistyötä. Tämä siis tarkoittaa, että Living Labin avulla tavoiteltavan lopputuotteen tulevat käyttäjät osallistuvat kehittämiseen ja

kehittämistä tehdään ympäristöissä ja olosuhteissa, joissa lopputuotettakin tullaan käyttämään. (Heikkanen & Österberg 2012, 11, 15–16, 39.) Living Lab toiminnassa roolit tämän opinnäytetyön osalta toteutuvat seuraavasti: Käyttäjät ovat mukaan kutsutut nuorisotyöntekijät, hyödyntäjä on Kouvolan nuorisopalvelut. Kehittäjiä olemme minä ja Kouvola nuorisopalveluiden sometiimi, erityisesti opinnäytetyön ohjaajani. Mahdollistajana toimii Kaakkoissuomen ammattikorkeakoulu ja minä itse toimin opinnäytetyön operaattorina, pitäen yhteyttä kaikkien näiden tahojen välillä. Lisäksi Living Lab toiminnalla on neljä tyypillistä ominaispiirrettä: käyttäjälähtöisyys, avoin innovaatio, osallistuva ekosysteemi ja tosielämän ympäristössä tekeminen (Heikkanen & Österberg 2012, 11, 15–16, 39).

Living Lab projekteissa on lisäksi neljä nimettyä vaihetta.

Toteutusjärjestyksessä lueteltuina ne ovat: tilaaminen, käynnistys, toteutus ja arviointi. Living Lab kehittämistyön tilausvaiheessa tunnustellaan kehittämisen tarpeita yhteistyötahojen kanssa. Käynnistämisenvaiheessa sovitaan alkavan kehittämistoiminnan hyödynsaajat, tekijät ja toteutustavat. Toteutusvaiheessa uutta tietoa tai käytäntöä kehitetään yhdessä lopputuotetta hyödyntävän tahon kanssa. Arviointivaihe sijoittuu kehittämistyön loppuun, mutta sitä tehdään myös kaikissa muissa kehittämistyön vaiheissa. Sen arvioiminen, palveleeko valittu toimintatapa senhetkisiä tavoitteita, kuuluu osana Living Lab toiminatatapaan ja jopa tavoitteita voidaan muuttaa kesken toiminnan, mikäli osallistujat arvioivat, että ne eivät enää palvelevan osallistujia.

Arviointivaiheessa arvioidaan niin prosessin sujumista ja tarkoituksenmukaisuutta kuin tavoitteiden täyttymistäkin. (Heikkanen & Österberg 2012, 11, 15–16, 39.)

Living Lab toiminnassa syntyvät tulokset voivat toiminnan muuttuvan luonteen vuoksi olla yllättäviä. Tulos voi esimerkiksi olla uusi toimintatapa, joka on syntynyt sen seurauksena, että toimintatapa, jota alun alkaen lähdettiin ottamaan käyttöön, osoittautui epätarkoituksenmukaiseksi ja sitä on muutettu matkanvarrella useampaan kertaan ennen kuin se on kelvannut käyttöönotettavaksi. Living Labin tulosten hyödyntämisen osalta on olennaista, että organisaation johto sitoutuu hyödyntämään saatuja tuloksia. Johdon on myös tärkeä ymmärtää, että hyödyntämisestä syntyvä muutos voi joskus olla

havaittavissa vasta pitkän ajan päästä tai sitä voi olla vaikea mitata. (Kortelainen ym. 2011, 88–92.)

5.1 Tilaus

Living Lab kehittämistyön tilausvaiheessa tunnustellaan kehittämisen tarpeita yhteistyötahojen kanssa (Heikkanen & Österberg 2012, 11, 15–16, 39). Lähestyin Kouvolan nuorisopalveluita kysyen, olisivatko he kiinnostuneita lisäämään nuorten tavoittamista TikTokin avulla toiminnassaan. Myöntävän vastauksen saatuani tapasin Kouvolan nuorisopalveluiden some-tiimin. Keskustelimme siitä, miten opinnäytetyöni tavoitteet ja heidän havaitsemansa kehittämistarpeet Kouvolan nuorisopalveluilla parhaiten yhtenisivät. He toivoivat, että kouluttaisin lisää työntekijöitä käyttämään TikTokia ja sitten tekisin sen pohjalta heille oppaan, jonka avulla heidän olisi helppo kouluttaa uusia työntekijöitä TikTokin käyttöön. Sekä minä että he toivoivat, että opasta voitaisiin hyödyntää muuallakin nuorisotyössä kuin vain Kouvolassa. Tilausvaiheessa Living Lab menetelmänä näkyy käyttäjälähtöisyytenä. Some-tiimi pohti mikä olisi heille parhaiten avuksi muiden työntekijöiden perehdyttämisessä TikTokin käyttöön. Käyttäjälähtöisyyttä oli tämän pohdinnan käyttäminen lähtökohtana sille, kuinka kehittämistyötä suunniteltiin.

5.2 Käynnistys

Käynnistämisvaiheessa sovitaan alkavan kehittämistoiminnan hyödynsaajat, tekijät ja kehittämistyön toteutustavat (Heikkanen & Österberg 2012, 11, 15–16, 39). Sain Kouvolan nuorisopalveluiden puolelta ohjaajan, joka toimi samalla kehittämistyön projektijohtajana, eli henkilönä, jolle vastaan työskentelystäni Kouvolan nuorisopalveluilla. Kouvolan nuorisopalvelut ovat myös tämän kehittämistyön hyödynsaaja, koska heidän toimintaansa kehitetään. Etsin teoria- ja taustatietoa liittyen TikTokin käyttöön nuorisotyössä ja löytämäni tiedon ja tilausvaiheen keskusteluiden pohjalta kirjoitin kehittämistyölle suunnitelman, jonka ohjaajani hyväksyi. Suunnitelmassa kehittämistyön tarkoituksena oli luoda videoita yhdessä Kouvolan nuorisopalveluiden työntekijöiden kanssa, julkaista videot ja dokumentoida tämä prosessi, minkä jälkeen dokumentoinnin ja teorian tiedon pohjalta loisin oppaan TikTokin käytöstä nuorisotyössä.

Videoiden tekemistä varten suunnittelin viisi tapaamiskertaa, yhden jokaiselle videon tekemisen prosessin vaiheelle. Tapaamisten kestoksi arvelin soveltuvan 1,5 tuntia. Ensimmäisellä kerralla oli tarkoitus tutustua TikTokiin ja ideoida vapaasti millaisia videoita halutaan lähteä tekemään. Toisella kerralla näistä ideoista oli tarkoitus jokaisen valita yksi ja hioa siitä käsikirjoitus. Kolmannella kerralla videot oli tarkoitus kuvata ja neljäs kerta oli tarkoitettu videoiden muokkaamista varten. Viides kerta oli tarkoitettu julkaisemiseen ja mahdollisten viivästyneiden videoprojektien loppuunsaattamiseen. Tavoitteena oli myös, että videoiden suunnitteluun ja kuvaamiseen osallistuminen, sekä valmiiden tuotosten julkaisu madaltaisi Kouvolan nuorisopalveluiden työntekijöiden kynnystä jatkossa julkaista itse tuotettua videomateriaalia näillä alustoilla. Puitteiksi tarvitsin osallistujille älypuhelimet, jotka pyörittävät TikTokia ja tilat, joissa voimme tavata. Toteutuksen onnistumista seuraisin alussa ja lopussa esitettävien kysymysten avulla. Suunnitelman valmistuttua hain tutkimusluvan Kouvolan kaupungilta.

Tutkimusluvan saatuani sovimme ohjaajani kanssa, että lähetämme elokuun toisella viikolla kaikille Kouvolan nuorisopalveluiden työntekijöille sähköpostin, jossa kerrotaan opinnäytetyöstäni ja tarjotaan halukkaille mahdollisuutta osallistua kehittämistyöpajoihin, joissa opetellaan tekemään TikTok-videoita nuorisopalveluiden käyttöön. Sähköpostin liitteenä löytyivät kirjoittamani teoriatausta siihen asti, opinnäytetyösuunnitelma ja tutkimuslupa. Viisi nuorisotyöntekijää ilmoittautui mukaan kehittämistyöhön. Käynnistysvaiheessa Living Lab menetelmänä näkyy ekosysteemin osallistumisena niin, että lähetimme sähköpostin koko Kouvolan nuorisopalveluiden henkilökunnalle, toivottaen kaikki halukkaat tervetulleiksi. Kaikilla viestin saaneilla oli ainakin teoriassa mahdollisuus osallistua kehittämiseen.

5.3 Toteutus

Kehittämistyön toteutusvaiheen tapaamiset sijoituivat aikavälille 29.8.2022 – 11.11.2022. Tapaamiset dokumentoitiin kirjaamalla niiden sisältö ylös heti jokaisen tapaamisen jälkeen. Tässä esitettävät tapaamisten kuvaukset on koottu tapaamisten dokumentaation pohjalta. Toteutusvaiheessa Living Lab menetelmänä näkyy erityisesti siinä, että TikTok-työpajoissa tehtävät videot menivät heti nuorisopalveluiden käyttöön. Toisin sanoen niitä tehtiin

tosielämän ympäristössä, tosielämän käyttöön. Avoin innovaatio ja käyttäjälähtöisyys näkyvät siinä, että osallistujat saivat vapaasti valita mistä aiheesta haluavat tehdä videoita ja minkälaisia videon tekoon liittyviä teknisiä taitoja he haluavat oppia tai mistä he halusivat TikTok-videoiden teon osalta keskustella. Osallistuva ekosysteemi näkyy siinä, että työpajaan osallistuvat olivat nuorisotyöntekijöitä, eli kehittämistyön lopputuotteen tulevia käyttäjiä. Living Labille tyypillinen muuttuva työtapa näkyi siinä, että tapaamiskerroille suunniteltuja teemoja noudatettiin hyvin suurpiirteisesti.

Halukkaita osallistujia tuli ensimmäiselle kerralle paikalle 5. Esitin suunnittelemani alkukysymykset ensimmäisen työpajan alussa selvittääkseni osallistujien lähtötilannetta TikTokiin käyttöön liittyvien ajatusten ja oletusten suhteen. Kysyin ensin, kuinka todennäköisesti he arvelevat kuvaavansa ja julkaisevansa TikTok-videoita työssään asteikolla 1–5, (1 en varmasti – 5 varmasti kyllä). Tähän kysymykseen sain vastaukseksi numerot 2, 3, 4, 4 ja 5. Useimmat siis pitivät ainakin jokseenkin todennäköisenä TikTok-videoiden kuvaamista ja julkaisemista työssään. Tämän jälkeen kysyin mitä tunteita ja ajatuksia TikTok-videoiden kuvaaminen ja julkaiseminen herättää. Vastauksissa nousi esiin jännitys, toive taitojen kohentumisesta ja oletus mukavasta videoidentekoprosessista. Kysyin alkuhaastattelun jälkeen vielä mitä odotuksia tai toiveita osallistujilla oli työpajaa kohtaan. Vastauksena esitettiin toive TikTokiin käymisestä läpi aloittelijoille sopivalla tasolla.

5.3.1 Ideointi

Ensimmäinen tapaamiskerta pidettiin 30.8.2022. Sen aiheena oli TikTokiin tutustuminen ja toteutettavien TikTok-videoiden ideointi. Selvitimme, oliko kaikilla puhelimessa TikTok ja Kouvolan nuorisopalveluiden tunnukset. Kellään osallistujista ei ollut molempia. Asensimme TikTokiin heille, joilla sitä ei ollut ja kirjasimme kaikki sisään Kouvolan nuorisopalveluiden tilille. Päädyimme keskustelemaan siitä, kannattaako työkäyttöön tehtäviä TikTok-videoita tehdä tai julkaista henkilökohtaisella TikTok-tilillä ja jakaa sieltä työtilille. Tulimme siihen lopputulokseen, että ei kannata. TikToksissa näkyy mistä video on alun perin jaettu, jolloin syntyy linkki yksityisen tilin ja työtilin välille. Tämä taas johtaa hyvin helposti siihen, että nuoret pyytävät yksityistiliä kaveriksi tai alkavat seuraamaan sitä. Tätä kautta yksityiselämästä voi

paljastua nuorille ja työkavereille asioita, jotka olisi halunnut pitää työstä erillään. Nuoret voivat myös ottaa yhteyttä yksityistilin kautta. Nämä yhteydenotot vaikeuttavat työn ja vapaa-ajan pitämistä erillään.

Seuraavaksi kerroin lyhyesti, mikä tekee videoista suosittuja TikTokissa ja näytin tästä laajan kirjon esimerkkejä. Kommentoin näyttämässäni videoissa sitä, minkä arvelin tehneen niistä suosittuja. Näytin myös muutamia nuorisotyön käyttöön tehtyjä videoita. Katsoimme lopuksi yhden videon, jossa oli kuvattu paperista tiedotetta ja lisätty taustaksi musiikkia esimerkkinä siitä mikä ei menesty TikTokissa. Sitten kerroin, kuinka nuorten tavoittaminen TikTokista edistää nuorisotyön tavoitteita lisäämällä nuorten tietoisuutta nuorisotyön toiminnasta alueella. Toiminnan tuttuus madaltaa nuorten kynnystä osallistua nuorisotyön palveluihin ja tapahtumiin. Sovimme, että seuraavaksi kerraksi jokainen osallistuja kehittää ainakin yhden idea-aiheen siitä, minkälaista TikTok-videota he haluavat lähteä tekemään.

5.3.2 Käsikirjoittaminen

Toinen kerta pidettiin 6.9.2022. Kaikilla paitsi yhdellä osallistujista oli idea tai useampi mietittynä. Yksi idea oli tehdä lipsync-video, jonka idea on, että nuorisotyöntekijä ei ymmärrä nuorten puhetta. Idean esittäjä harkitsi myös videon toteuttamista nuorten puhalluttamisesta tai harjoittelijan unohtamisesta jonnekin kesken päivän. Toinen idea koski videota, jossa ensimmäinen henkilö on hyvin aamuvirkku ja toinen todella aamu-uninen. Video viestittäisi Ohjaamon aukioloajat. Aukioloajat ovat sellaiset, että Ohjaamolle ehtii, vaikka ei jaksaisi aamulla herätä. Myös muuttajan muistilistaa ja raha-asioitten hoitamista pohdittiin videoaiheina. Kolmas idea oli tehdä esittelyvideo siitä, mitä kaikkea nuorisotilalla voi tehdä. Idea oli tullut videosarjasta, joka kertoi keskiaikaisista kidutusmenetelmistä. Ajatus oli, että videolla aletaan kertoa nuorisotoiminnasta, mutta kutsutaan toimintaa vahingossa kidutusmenetelmiksi. Neljäs idea oli video, jossa nuori kerrankin laittaa roskat roskeen tai siivoaa jälkensä ja sitten sille hurrataan ja taputetaan.

Ideoiden esittelykierroksen aikana syntyi paljon keskustelua ja ideat lisääntyivät. Syntyi muun muassa idea videosta, jossa heitellään palloa nuorisotyöntekijältä toiselle ja pallon ottaa kiinni aina eri nuorisotilalla eri

nuorisotyöntekijä. Tässä ideassa jokainen nuorisotila ja työntekijä tulisi videolle, joten toiminnan ja henkilökunnan esittely onnistuisi. Syntyi myös idea tehdä vaikuttava video sen epäkohdan esiintuomiseksi, että usein nuorisotyötä ei pidetä oikeana työnä. Ehdotin, että nuorisotyöntekijöiden matalasta palkkauksesta voisi tehdä vaikuttavan videon, jossa nuorisotyöntekijät asuvat sillan alla, kun palkka ei tahdo riittää elämiseen. Tätä ideaa vastustivat ryhmässä kaikki sillä perusteella, että se voisi saattaa heidän työnantajansa kyseenalaiseen valoon. Ideoista keskusteleminen synnytti siinä määrin uusia kiinnostavia ideoita, että kukaan ei vielä tässä vaiheessa halunnut lyödä lukkoon sitä, mistä ideasta lähtee videon tekemään.

Seuraavaksi tein malliksi käsikirjoituksen idealle nuorten puhalluttamisvideosta ja selitin samalla mitä siinä pitää ottaa huomioon. Selitin, että tulee pohtia videon kuvakulmaa, monestako leikkeestä se koostuu, liikutetaanko kameraa leikkeen aikana ja mitä välineitä ja ihmisiä kuvaukseen tarvitaan. Lipsync-videota varten on myös opeteltava vuorosanat. Lisäksi tulee miettiä videon kokonaispituutta. Tämän esimerkin tapauksessa oltaisiin tarvittu näyttelijät nuorisotyöntekijälle ja nuorelle, alkometri, hiljainen huone kuvauspaikan taustaksi ja kuvaaja. Nuoren ja nuorisotyöntekijän näyttelijöiden olisi tullut opetella lipsyncin vuorosanat. Todennäköisesti kameraa olisi pidetty paikallaan niin, että molemmat näyttelijät ja puhallutustilanne näkyvät siinä koko videon ajan. Videon pituudeksi olisi tullut noin kaksikymmentä sekuntia. Lipsyncin saaminen kohdilleen on kuitenkin vaikeaa, joten todennäköisesti tätä oltaisiin jouduttu kuvaamaan uudelleen ainakin kymmenisen kertaa. Osittain tästä syystä tämä idea päätettiin jättää toteuttamatta. Ainoastaan yksi osallistujista vaikutti kiinnostuneelta käsikirjoittamisesta tässä kohtaa, muut pohtivat edelleen erilaisia videoideoita.

Tässä kohtaa heräsi myös joitain teknisiä kysymyksiä TikTokin käytöstä. Vastatakseni näihin kysymyksiin kävin läpi sen, miten videoiden ääniä voi lisätä ja muokata TikTokissa. Kävin läpi myös, kuinka leikkeitä voi yhdistellä kuvatessa ja kuinka videon leikkeitä voi muokata kuvaamisen jälkeen. Pyysin osallistujia tekemään käsikirjoituksen valitsemastaan videoideasta seuraavaksi kerraksi.

5.3.3 Kuvaaminen

27.9.2022 aloitimme kuvaamalla videon, jonka ensimmäisessä osassa nuori laittaa roskan oma-aloitteisesti roskiin. Toisessa osassa nuorisotyöntekijä taputtaa nuorelle. Video tallennettiin Kouvolan nuorisotyön TikTok-tilille luonnoksena. Yksi osallistujista oli suunnitellut videon, jossa aiheena on nuoren nuuskankäytön lopettaminen. Tätä varten hän kuvasi kasvokameralla itsestään videon ääniraitaan, jossa sanotaan ”go little rock star”. Taustalla soi musiikki ja videolla nuorisotyöntekijä tuulettaa hienon saavutuksen johdosta. Videon etualalle hän laitto tekstin ”Kun nuori lopettaa nuuskan käytön” ja lisäsi kasvofiltterin, joka saa kasvot näyttämään hieman sileämmiltä. Hän kuitenkin päätti, ettei halua julkaista videota, koska hän koki näyttävänsä niin kamalalta, että pilaa koko tuotoksen. Eräs toinen osallistujista kertoi samastuvansa tähän tunteeseen. Pohdimme, mitä olisi tehtävissä, jotta itsensä näkeminen videolla ei tuntuisi niin kurjalta. Ratkaisuksi ehdotettiin kehollisen itsetunnon kohottamista joko erilaisin itse tehtävin harjoituksin tai asian käsittelemistä mielenterveyden ammattilaisen kanssa. Lisäksi pohdimme, että nuortenkin ulkonäköpaineita helpottaa, jos me uskallamme näyttää ihan tavallisilta ihmisiltä videolla.

Tällä välin yksi osallistujista pohti, että hän haluaisi tehdä videon, jossa videolla tekstin muodossa esitettyihin kysymyksiin vastaavat kaksi nuorisotyöntekijää osoittelemalla toisiaan. Kysymykset olisivat arkipäiväisiä ja ehkä vähän humoristisia, kuten: ”Kumpi juo enemmän kahvia?” Suunnittelija päätyi halloweenaiheisen musiikin käyttöön, koska videon suunnitteluhetkestä katsottuna halloween oli muutaman viikon päässä. Hänen oli tarkoitus kuvata video itsenäisesti ennen seuraavaa työpajaa.

Koska tapaamisaikaa oli vielä jäljellä, kehotin paikallaolijoita leikkimään TikTokin erikoistehosteilla ja editointityökaluilla. Yksi osallistujista ilmoitti tässä kohtaa lopettavansa, koska arveli tulevansa tekemään videoita vain toisten apuna työssään. Toinen osallistujista kertoi oivaltaneensa, että hän ei ollut aiemmin ymmärtänyt nuorten mediankäyttöä ja TikTokin kulttuuria, mutta tämä työpajatoiminta ja TikTokin selailu olivat avanneet hänelle näitä aiheita.

Tapaamisen lopussa yksi osallistujista innostuneena ehdotti, että TikTok-työpajaa pitäisi jatkaa sinne julkaisuja tekevien kesken myös opinnäytetyönprojektini päätyttyä, esimerkiksi kahdesti vuodessa.

Tapaamisten hyöty olisi se, että TikTok-videoiden tekemiseen kuluva aika olisi oikeasti budjetoitu johonkin ja ideoita olisi helpompaa keksiä ja työstää ryhmässä ja kuvaaminenkin on helpompaa ryhmässä. Toinen kertoi, että heidän työnkuvassaan ei lukenut mitään siitä, kuinka usein somejulkaisuja tulee tehdä, vaikka siellä mainitaankin, että nuorisopalveluita tulee mainostaa somessa. Se, ettei somemarkkinointiin käytettävää aikaa ollut konkreettisesti merkitty esimerkiksi viikoittaisiin työsuunnitelmiin koettiin ongelmalliseksi, koska somepostausten luomiseen koettiin kuluvan siinä määrin aikaa, ettei sitä pysty tekemään ”nopeasti jossain välissä”. Pohdimme myös sitä, että monissa organisaatioissa on joku, jonka täysipäiväinen työnkuva on pelkästään somemarkkinointia ja viestintää.

5.3.4 Editointi

4.10.2022 pidetyllä kerralla paikalla oli kolme osallistujaa. Osallistuja, joka oli päättänyt tehdä videon, jossa tekstinä esitettyihin kysymyksiin vastaavat kaksi nuorisotyöntekijää osoittelemalla toisiaan ei ollut kuvannut videotaan kuten suunnitteli. Hän lupasi uudestaan kuvata sen seuraavaksi kerraksi. Eräs toinen osallistuja ei ollut vielä päättänyt minkä videoideoistaan halusi toteuttaa. Hän loi tapaamisen aikana Ohjaamolle oman TikTok-profiilin. Näytin hänelle, kuinka musiikin saa kuulumaan TikTokissa videota kuvatessa. Näytin myös, kuinka saa kaksi eri otosta kuvattua samaan videoon, muutettua videon pituutta ja tallennettua videon luonnoksiin. Video, jolla nuori laittaa roskan roskeen julkaistiin tällä kerralla editointien jälkeen. Videolle lisättiin Muumi-ääniraita, jolla Pikkumyy sarkastisesti toteaa ”Hienoa, upeaa!” ja taputtaa. Lisäksi jälkimmäiseen otokseen lisättiin erikoisefekti, joka monisti nuorisotyöntekijän kolmeksi nuorisotyöntekijäksi. Nyt videolla siis näyttää siltä, kuin kolme työntekijää taputtaisi nuorelle yhden sijasta. Ensimmäisen otoksen pituutta leikattiin hieman, jotta taputtaminen alkaisi videolla visuaalisesti samaan aikaan kuin ääniraidalla. Julkaisun asiasanoiksi laitettiin *Nuortenkouvola, nuortenpalvelut, nuorisotyö ja Nuortenpaikka*. Nuortenpaikka on yksi Kouvolan nuorisopalveluiden nuorisotaloista.

5.3.5 Julkaiseminen

11.10.2022 järjestetyllä kerralla paikalla oli jälleen kolme osallistujaa. Kuvassimme yhdessä videon, jolla kaksi nuorisotyöntekijää osoittelevat toisiaan vastauksina vertailukysymyksiin. Taustalle laitettiin halloweenmusiikki. Videon kuvaukseksi kirjoitettiin: Työparit ovat joskus kuin vanhoja pariskuntia. Toivoimme tämän olevan nuorista hauska tapa kuvata videota. Asiasanoiksi videolle laitettiin *Nuorisopalvelut*, *Nuortenkouvola* ja *Kuusaannuorisotila*. Sitten video julkaistiin.

Yksi osallistujista oli keksinyt kolme ideaa videoita varten ja kuvannut niistä kaksi. Hän oli tallentanut ne TikTokiin luonnoksiin, mutta hän oli tallettanut jokaisen otoksen aina uudeksi videoluonnokseksi. Otoksia voi TikTokissa helposti yhdistellä, mutta vain jos ne on kuvattu samaan tiedostoon. Onneksi TikTokiin voi myös ladata puhelimen muistista videomateriaalia. Siirsimme otokset TikTokista puhelimen omaan muistiin ja sitä kautta takaisin TikTokiin. Tällä kertaa yhteen videoon tulevat otokset talletettiin samaan tiedostoon. Sitten näytin kuinka videolle saadaan musiikki ja kuinka musiikin kesto säädetään molemmat leikkeet kattavaksi. Videoiden kuvaaja keksi tämän jälkeen itse, miten tekstit saadaan videoon. Hän päätti, että haluaa tehdä yhden videoista valmiiksi nyt ja editoi muut myöhemmin.

Nyt editoitavalle videolle tuli alkuun otos, jossa kuva lähestyy Ohjaamon ulkovea ja kulkee siitä sisään ja kääntyy sitten kohti Ohjaamon vastaanottotiskiä. Vastaanottotiskin takana seisoo Ohjaamo-ohjaaja ja sanoo: "Moi!" Videon tekijä halusi videon viestin olevan "Kun tuntuu siltä et oot ihan kujalla elämässäs niin mee Ohjaamoon", joten hän lisäsi tämän viestin tekstinä videolle. Videota kuvaavaan tekstiin hän laittoi Ohjaamon aukioloajat. Hänen käyttämänsä asiasanat olivat *Ohjaamo*, *Ohjaamokouvola*, *Nuorisopalvelut* ja *Nuortenkouvola*. Parsimista ja duetointia ei sallittu asetuksista, jotta videota ei voi vapaasti leikellä ja käyttää muiden videoiden osana. Video jaettiin julkaisun yhteydessä samalla suoraan Ohjaamon Instagramiin. Videon tekijä oli selvästi innoissaan ja aikoi perustaa Ohjaamolle oman digisome-työryhmän.

Yksi osallistujista kertoi työelämäpalveluiden työntekijöiden kanssa keskustellessa tulleen esiin, että TikTokia pidetään valtion puolesta tietoturvariskinä, eikä heillä siksi TikTokia saisi käyttää puhelimella, jolla on asiakastietoja ja viestejä. Pelko siis kohdistui ajatukseen, että puhelimen tietoihin pääsisi hakeroitumaan TikTokin kautta, koska TikTokin tietoturva ei ole kovin hyvä. Asian esille tuonut osallistuja päätti pyytää työnantajaltaan erillistä puhelinta TikTok-tilin ylläpitoa varten.

Lopuksi kysyin osallistujilta samat kysymykset kuin alussa. Tällä oli tarkoitus arvioida oliko kehitystyö onnistunut tavoitteissaan. Kysyin ensin, kuinka todennäköisesti osallistujat arvelevat kuvaavansa ja julkaisevansa TikTok-videoita työssään asteikolla 1–5, (1 en varmasti – 5 varmasti kyllä). Kysymykseen yksi vastaukset olivat 5, 5, 5 ja 3. Kolme heistä neljästä siis olivat varmoja, että tulevat käyttämään TikTokia työssään. Sitten kysyin mitä tunteita ja ajatuksia TikTok-videoiden kuvaaminen ja julkaiseminen herättää. Kahdessa vastauksista kerrottiin jännityksen ja ahdistuksen vähentyneen, yhdessä rohkeuden videolla esiintymiseen lisääntyneen ja yhdessä innostuksen löytyneen. Yhdessä vastauksista lisäksi kerrottiin teknisen toteutuksen vielä takkuavan ja tekemisen vievän aikaa. Tämän jälkeen kiittelimme toisiamme työpajoihin osallistumisesta ja niiden toteuttamisesta.

Keskustelin tämän jälkeen projektijohtajani kanssa siitä, minkälaisen oppaan hän halusi minun kokoavan näiden työpajojen pohjalta. Hän toivoi oppaan olevan kirjoitettu siitä näkökulmasta, mitä tulee ottaa huomioon, kun käytetään TikTokia nuorisotyön tarkoituksiin ja jättää teknisen puolen oppaasta pois, koska teknisiä oppaita TikTokin käyttöön löytyy internetistä paljon. Hän toivoi myös, että opas olisi mahdollisimman lyhyt ja ytimekäs. Sovimme, että sen pituudeksi tulee 1–2 A4:sta.

11.11.2022 tarkistin vielä, kuinka julkaistut videot olivat menestyneet. Videolla, jolla työntekijät vastaavat kysymyksiin osoittelemalla toisiaan oli 2015 katsomiskertaa. Videolla, jolla nuori laittaa roskan roskiin oma-aloitteisesti, oli 2003 katsomiskertaa. Ohjaamon käyttöön tehdyllä videolla oli 163 katsomiskertaa.

5.3.6 Oppaan tekeminen

Vaikka kehittämistyön aikana harjoiteltiin teknisiä TikTokin käyttötaitoja ja puhuttiin videon kuvaamisen eri vaiheista niin näitä ei oppaaseen sisällytetty, koska oppaan ei ole tarkoitus opastaa teknisissä asioissa vaan TikTokin soveltamisessa nuorisotyöhön. Oppaaseen haluttiin kuitenkin esimerkkejä hyvistä oppaista TikTokin teknisen käytön osalta siltä varalta, että niille on tarvetta. Oppaaseen toivottiin myös esimerkkejä TikTok-kanavista, joilla on hyvää nuorisotyön sisältöä. Tätä varten selasin TikTokia hakusanoilla *nuorisotyö* ja *youthwork*. Valitsin mielestäni sisällöltään parhaiten nuorisotyöhön sopivia, menestyviä tilejä. Kävin läpi erinäisiä vaihtoehtoja teknisiksi oppaiksi hakukonetta apuna käyttäen ja valitsin löytämistäni mielestäni parhaat ja ajankohtaisimmat. Lisäksi oppaaseen haluttiin maininta, että Kouvolan nuorisopalveluilla on TikTok-tili ja kuinka tulee menetellä, jos tilin haluaa käyttönsä. Opas löytyy suomeksi seuraavalta sivulta kuvasta (kuva 1), kuten myös opinnäytetyön liitteestä 1. Englanninkielinen versio löytyy liitteestä 2.

Oppaan osuus tavoitteet sisältävät nuorten tavoittamisen ja nuorisotyön tunnetuksi tekemisen. Osuus sisälsi aluksi myös yhteiskuntaan vaikuttamisen, koska nuorisotyön tunnetuksi tekeminen vaikuttaa ihmisten ja erityisesti nuorten mielikuviin nuorisotyöstä. Yhteiskuntaan vaikuttaminen ei kuitenkaan oppaaseen mielestäni tuonut lisäarvoa, minkä vuoksi tämä jäi pois lopullisesta versiosta. Nuorten tavoittamiseen liittyy myös videoiden välittämään kuvaan nuorisotyöstä. Ajatus on, että kun nuoret näkevät, että nuorisotyöntekijät ovat hauskoja ihmisiä niin kynnys tulla nuorisotiloille tai ottaa yhteyttä madaltuu.

OPAS TIKTOKIN KÄYTTÖÖN NUORISOTYÖSSÄ

Kouvolan nuorisopalveluilla on oma TikTok-kanava @nuortenkouvola! Käy tsekkaan!

Tunnuksen ja salasanan tälle tilille saa halutessaan Kouvolan nuorisopalveluiden sometiimiläisiltä. Esimerkkejä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen TikTok-videoista löytyy heidän Tiktok-tilteiltään, näistä esimerkkeinä **@oulunnuorisopalvelut**, **@wfyouth** ja ohjaamot.

Jos TikTok ei ole entuudestaan tuttu, kannattaa ensin ladata sovellus ja katsella millaisia videoita sieltä löytyy. Sitten kannattaa kokeilla miten yksinkertainen video luodaan, jotta se tulee teknisesti tutuksi. Hyviä teknisiä oppaita TikTokin käyttöön ovat muun muassa *Verken Miten teen videon TikTokiin?* – *Verken vinkkivideo* <https://www.youtube.com/watch?v=O8eyZLw-1cY&t=787s> ja *Howfinityn How to Use TikTok - 2022 Beginners Tutorial* <https://www.youtube.com/watch?v=rjjlJw2cgM>.

Tavoitteet:

- Nuorten tavoittaminen
- Nuorisotyön tunnetuksi tekeminen

Mikä menestyy?

- DRAMAATTINEN ALKU!
- Hauskuus
- Samastuttavuus
- Yllättävyys
- Suosittu musiikki
- Trendit ja haasteet

Julkaisuajankohdat:

- Säännöllisesti: Esimerkiksi joka toinen viikko
- Juuri ennen aiheeseen liittyvää tapahtumaa: Esimerkiksi pääsiäisaiheinen julkaisu juuri ennen pääsiäistä

Turvallisuusasiat:

- Älä käy luottamuksellisia keskusteluja TikTokissa!
- Poista asiattomat kommentit
- Pidä työ- ja henkilökohtaiset tilit erillään!

TikTok-työpajan ohjeet:

- Kotikutoisuus kuuluu asiaan!
- Saat näyttää juuri omalta itseltäsi! Nuorten on hyvä nähdä realistisiakin ihmisiä
- Kokeile ja pidä hauskaa! Mokailu kameran edessä kannattaa
- Varaa aikaa videoiden tekemiseen
- Yhdessä on helpompi ideoida ja kuvata videoita
- Arjen nuorisotyöstä löytyy hyvää inspiraatiota
- Tasapainottele dramaattisuuden ja hyvänä roolimallina toimimisen välillä
- Älä julkaise tiedotteita TikTokissa

NUORTENKOUVOLA

KOUVOLA

Kuva 1. Suomenkielinen opas TikTokin käyttöön nuorisotyössä.

Mikä menestyy -osioon poimin tämän opinnäytetyön teoriaosiosta sosiaalisen median kohdalta niitä tekijöitä, jotka yleisesti ovat tehneet mediatuotteista suosittuja. Näistä tärkein on räväkkä alku, joka kiinnittää katsojan huomion ja saa pysähtymään videon kohdalle. Muita tärkeitä tekijöitä ovat yllättävyys ja hauskuus, koska suurin osa käyttää TikTokia viihdykkeenä. Yllättävyys on yksi

hauskuuden muoto. Samastuttavuus saa tuntemaan voimakkaammin videolla esiintyvän hahmon kokemukset, mikä tekee sisällöstä mukaansatempaavampaa. Suosittu musiikki lisää videon katsomiskertoja, koska TikTokin algoritmi toimii erityisesti musiikin pohjalta. Kun tykkää muutamasta videosta, joissa on sama musiikki, TikTok alkaa näyttää lisää niitä videoita, joissa on tuo sama musiikki. Musiikin trendatessa vahvasti TikTok tarjoaa videoita, joissa tämä musiikki soi taustalla vähän kaikille. Trendit ovat tämän päivän polttavia aiheita ja ne ovat suosittuja missä tahansa medioissa. TikTok on tunnettu haasteistaan, jotka nekin ovat trendejä. Trendejä on eri kestoisia ja TikTokin haasteet ovat trendeinä yleensä hyvin lyhytikäisiä. Mielenterveys aiheena taas on hyvä esimerkki pidempi-ikäisestä trendistä tai jopa megatrendistä. Megatrendit ovat kaikkein laajimmalle levinneitä ja pitkäkestoisimpia trendejä. Käytin omaa kokemustani TikTokista sen arvioimiseen, mitkä TikTok-videoiden suosiota nostattavat tekijät olivat mainitsemisen arvoisia tässä yhteydessä.

Julkaisuajankohdat -osion sisältö on suoraan poimittu tämän opinnäytetyön teoriaosion osiosta. Esimerkiksi hyvästä säännöllisestä julkaisuutiheydestä valitsin joka toisen viikon, koska Kouvolan nuorisopalveluilla on toimiva TikTok-tili, jolla on satoja aktiivisia seuraajia ja he ovat julkaisseet tilille sisältöä hieman useammin kuin kerran kuukaudessa. Tämä on nähtävästi julkaisuutiheytenä ollut siis hyvä, koska mielestäni muutama sata seuraajaa TikTokissa on juuri sellainen määrä, että tilin löytää. Tämä riittää nuorisotyön tarpeisiin.

Turvallisuusasiat -osion osiosta vain yksi kohta on ollut alusta asti mukana. Se on henkilökohtaisten ja omien sosiaalisen median tilien pitäminen erillään toisistaan. Huomio siitä, ettei TikTok sovi esimerkiksi nuoren kanssa tapaamisen sopimiseen tuli kehittämistyön osallistujilta. TikTokin suojaus on tietoteknisesti heikko, joten mitään salassa pidettävää tietoa, kuten yhteystietoja, ei saisi vaihtaa sitä käyttäen. Tapaamisen sopimisessa täytyy yleensä vaihtaa yhteystietoja, joten nuoret tulisi ohjata jatkamaan keskustelua esimerkiksi tekstiviestillä, mikäli yhteydenottoja TikTokissa tulee. Oman työpuhelinnumeron antaminen TikTokin kautta koettiin kuitenkin olevan sallittua, koska työnumerot ovat muutenkin julkisia. Keskustelimme asiattomien kommenttien poistamisesta, koska saimme joitakin asiattomia kysymyksiä kehittämistyön aikana Kouvolan nuorisotyön TikTok-tilille.

Tulimme siihen lopputulokseen, että asiattomiin kysymyksiin vastaaminen vain ruokkisi huomiota asiattomien suhtautumistapojen osalta, joten niihin ei kannata vastata. Myös asiattomien kommenttien näkyminen videon yhteydessä ruokkii asiatonta suhtautumista, joten siksi ne kannattaa kokonaan poistaa. Asiallisiin kysymyksiin ja kommentteihin kannattaa ehdottomasti vastata, jos vain kerkeää. Nuoret kysyvät välillä hyviä kysymyksiä videoihin liittyen tai miten Kouvolan nuorisotyöntekijöihin saa otettua yhteyttä.

Osiossa TikTok-työpajan ohjeet on TikTok-videoiden tekemiseen liittyviä huomioita ja vinkkejä, jotka nousivat esiin työpajan aikana. Erityisesti oivallus, että ei tarvitse olla koomikko tai malli, eikä tarvitse edes osata kuvata hyvin olivat tärkeitä. TikTokiin voi tehdä toimivaa sisältöä ihan tavallisena ihmisenä. Videoiden tulisi kuitenkin olla videoita, eikä valokuvia esimerkiksi tiedotteista, joissa pyörii taustalla musiikki. Olin koonnut listaa aikamme megatrendeistä käytettäväksi inspiraation lähteenä videoita suunniteltaessa, mutta kukaan ei tarttunut niihin. Sen sijaan videoita haluttiin tehdä arkisista nuorisotyön tilanteista, jotka sattuivat olemaan jotenkin hassuja. Huoli siitä, riittääkö omassa työssä aika TikTok-videoiden tekemiseen nousi monesti esiin. Videoiden tekemiseen kuitenkin voi mennä kokeneemmaltakin tekijältä pari tuntia, koska video täytyy suunnitella, esiintymistä harjoitella ja joskus myös kuvauspaikkaa ja aikaa järjestää. Joskus videon kuvaaminen vaatii myös useamman henkilön läsnäolon yhtäaikaisesti. Joka tapauksessa videon tekeminen on yhdessä hausempaa ja helpompaa.

Kun pohdimme sitä, mikä on tarpeeksi dramaattista menestyäkseen, esiin nousi joitain ideoita, joiden soveltuvuudesta nuorisotyöhön emme olleet kaikki varmoja. Esimerkiksi humoristinen video, jolla puhallutamme nuoria Kouvolan taiteiden yöstä olisi voinut antaa sellaisen kuvan, että emme ottaisi nuorten alkoholinkäyttöä ongelmana vakavissaan. Tilanne olisi ollut realistisesti osa erityisnuorisotyötä ja sikäli lisännyt sen tunnettuutta. Tästä syntyi oppaaseen vinkki dramaattisuuden ja hyvänä roolimallina toimimisen välillä.

Kun oppaan tekstit olivat sekä minun että tilaajan edustajan mielestä sisällöltään hyvät, loin oppaalle visuaalisen ilmeen Canvalla, joka on ilmainen selaimessa toimiva kuvanluontiohjelma. Noudatin Kouvolan kaupungin ohjeistusta visuaalista ilmettä luodessani. Sen takia mukana on Kouvolan

nuorisotyön Nuortenkouvola -logo ja Kouvolan kaupungin logo. Päädyin myös tekemään oppaasta englanninkielisen version. Oppaan suomenkielinen versio löytyy tämän opinnäytetyön liitteestä 1 ja englanninkielinen versio liitteestä 2.

5.4 Tulokset

Toimintaa ja tuloksia arvioitaessa Living Lab menetelmänä näkyy käyttäjälähtöisyytenä siinä, että palautetta kysyttiin osallistujilta alku- ja loppukysymysten muodossa. Suurin osa palautteesta ja kehittämisehdotuksista syntyivät kuitenkin kehittämistoiminnan aikana käydyissä keskusteluissa. Näissä keskusteluissa esiin tuoduista pulmista ja kehitysideoista muodostuivatkin ehkä koko kehittämistyön tärkeimmät tulokset, koska niistä sain poimittua useita nimenomaan nuorisotyön näkökulmasta tärkeitä huomioita TikTokin käyttöä koskevaan oppaaseen. Esimerkiksi niistä koostin koko TikTok-työpajan vinkit osion ja muutaman turvallisuusasian. Kaikkein eniten kuitenkin yllätyin siitä, että osallistajat keksivät mielestäni täydellisen ratkaisun kysymykseen siitä, kuinka voimme varmistaa, että TikTok-videoiden teko pääsee jatkumaan kehitysprojektin loputtua. Ratkaisu oli säännöllisten TikTok-tapaamisten järjestäminen, esimerkiksi kaksi tuntia kerrallaan muutaman kerran vuodessa isommalla joukolla. Syntyneet videot olisi sitten helppo ajoittaa julkaistavaksi muutaman viikon välein, kunnes on seuraavan tapaamisen aika. Säännölliset ryhmätapaamiset TikTok-videoiden tekoa varten koettiin toimivaksi ideaksi, koska silloin ei tarvitse työskennellä yksin ja virallisesti sovittu tapaamisaika on selkeästi budjetoitu työajasta. Jos TikTok-videoiden teon saisi aloittaa liittymällä TikTok-videoita tekevään ryhmään, kynnyks aloittaa TikTokin käyttö luultavasti madaltuisi.

Osallistujien oma arvio siitä, kuinka todennäköisesti he aikoivat kuvata ja julkaista TikTok-videoita työssään nousi jonkin verran tekemieni alku- ja loppukysymysten mukaan. Alkukysymyksissä vastaukset olivat 2, 3, 4, 4 ja 5, (keskiarvo 3,6) eli yksi piti TikTok-videoiden tekoa hieman epätodennäköisenä, yksi koki todennäköisyyden olevan 50 %, kaksi piti TikTok-videoiden tekoa melko todennäköisenä ja yksi oli varma, että tulee tekemään videoita. Loppukysymysten osalta vastaukset olivat 5, 5, 5 ja 3, (keskiarvo 4,5). Kolme oli tässä vaiheessa varmoja siitä, että tulee tekemään

TikTok-videoita ja yksi koki todennäköisyyden edelleen olevan 50 %. Yksi osallistujista lopetti kesken. Kysymyksissä siitä, mitä ajatuksia ja tunteita TikTok-videoiden kuvaaminen ja julkaiseminen herättää näkyi myös eroa alkukysymysten ja loppukysymysten vastausten välillä. Alkukysymyksissä kuvailtiin jännityksen tunteita ja erilaisia odotuksia videoidentekoprosessia kohtaan, kun taas loppukysymysten vastauksista kahdessa kerrottiin jännityksen ja ahdistuksen vähentyneen. Loppukysymysten vastauksissa kerrottiin myös rohkeuden videolla esiintymiseen lisääntyneen ja innostuksen videoidentekoa kohtaan löytyneen. Nämä vastaukset kertovat suhtautumisen TikTok-videoiden tekemistä ja julkaisemista kohtaan muuttuneen selkeästi positiivisemmiksi.

Oppaan toivottiin helpottavan TikTokiin vihkiytymättömien työntekijöiden liittämistä osaksi sitä joukkoa, joka videoita tekee. Oppaaseen on listattu ne asiat, jotka tulee huomioida, kun tehdään TikTok-videoita nuorisotyön käyttöön. Opas on hyvin lyhyt ja tiivis, eikä avaa näitä aiheita, vaan toimii muistilistana. Oppaasta (liitteet 1 ja 2) tuli projektijohtajan mielestä halutunlainen ja se tulee löytymään Kouvolan nuorisotalojen seiniltä printattuna, sekä internetistä ainakin tämän opinnäytetyön yhteydessä sähköisessä muodossa.

6 POHDINTA

Pohdin monesti TikTok-työpajoja pitäessäni, että osallistujiksi olivat varmaankin valikoituneet ne henkilöt, jotka kokivat TikTok-videoiden teon muutenkin todennäköisimmäksi omassa työssään. Kehittämistyön tavoitteiden tiedostaminen ja niihin sitoutuminen näkyivät kehittämistyön aikana kysymyksinä ja keskusteluinä liittyy siihen, miten TikTok-videoiden tekemistä kannattaisi kunkin osallistujan työssä tehdä ja kuinka voitaisiin varmistua siitä, että TikTok-videoiden tekeminen jatkuu myös kehittämistyön päätyttyä.

Kehittämistoimintaan osallistuminen oli vapaaehtoista, mutta moni toi ilmi, että aikaa osallistumiseen oli vaikea tai mahdoton löytää. Olikin haastavaa löytää sellaisia tapaamisaikoja, jotka sopivat kaikille osallistujille. Kehittämistyön aikataulun ja tapaamiskertojen sisältöjen kohdalla suunnitelmat eivät ihan toteutuneet, vaan ajat ja sisällöt elivät hieman sen mukaan, mikä sillä hetkellä

osallistujille parhaiten sopi. Joustava ja muuttuva toimintatapa toisaalta onkin ominainen Living Labille. Kehitystyön tavoitteet eivät kuitenkaan muuttuneet matkan varrella, mikä sekin olisi ollut mahdollista.

Pidin tutkimuspäiväkirjatiedoston omalla tietokoneellani, joka oli salasanalla suojattu. Koska en kerännyt tietoja, joiden perusteella kehittämistoimintaan osallistuvat henkilöt voitaisiin tunnistaa, ei tältä osin pitäisi aiheutua kehittämistoimintaan osallistuville haittaa. En kerännyt myöskään osallistujien mahdollisesti itsestään kuvaamaa videomateriaalia. Videoiden kuvaaminen ja julkaiseminen saattoi kuitenkin aiheuttaa jonkin verran nolostumista tai ahdistusta osallistujille. Tuhosin tutkimuspäiväkirjatiedoston opinnäytetyön valmistuttua.

Pyrin tekemään päiväkirjamerkinnot mahdollisimman tarkasti ja objektiivisesti, mutta jouduin pitkälti kirjoittamaan ne muistista tapaamistemme jälkeen, joten en voinut välttyä omien tulkintojeni aiheuttamilta vääristymiltä merkinnöissä. Kirjasin kuitenkin päiväkirjamerkinnot välittömästi tapaamisten jälkeen, minkä toivoin vähentävän oman mieleni vaikutusta siihen, miten asiat muistan. Alku ja loppukyselyiden vastaukset kirjasin suorana saneluna. Uskon osallistujien vastanneen alku- ja loppukyselyihin enimmäkseen avoimesti ja rehellisesti, koska vastauksista ei saanut palkintoja tai sanktioita, eivätkä ne menneet esimerkiksi esimiesten tietoon tavalla, josta vastaajat voisi tunnistaa. On kuitenkin mahdollista, että vastaajat ovat halunneet miellyttää minua ja siksi vastanneet tavalla, joka saa kehittämistyön näyttämään onnistuneelta.

Living Labille tyypilliseen tapaan kehittämistyön onnistuneisuutta on vaikea luotettavasti arvioida. Kehitystyön aikana TikTakin käyttö nuorisotyössä lisääntyi, koska teimme videoita Kouvolan nuorisopalveluiden käyttöön. En kuitenkaan tiedä, kuinka pysyvä muutos oli. Keino muutoksen pysyvyyden varmistamiseksi nousi esiin kehittämistyön aikana: TikTok-ryhmätapaamiset. Ymmärrys TikTakin käytöstä nuorisotyössä ja TikTakin käytön tekniset taidot lisääntyivät mielestäni kehitystyön aikana, mutta tätäkin on vaikea luotettavasti mitata. Osallistujien taidoista kertoo se, että jokainen, joka jatkoi mukana loppuun asti suunnitteli ja kuvasi TikTok-videon onnistuneesti. Oppaasta (liitteet 1 ja 2) tuli projektijohtajan mielestä halutunlainen. Tämä ei kuitenkaan kerro, kuinka hyödyllinen opas on siinä käyttötarkoituksessa, johon se on

luotu. Kuitenkin erot esittämieni alku- ja loppukysymysten välillä, idea TikTok ryhmätapaamisten järjestämisestä TikToken käytön jatkumisen varmistamiseksi ja kehitysprojektin johtajan tyytyväisyys syntyneeseen oppaaseen viittaavat kehittämistyön onnistuneisuuteen.

Jatkokehitysideana esitän TikTok-ryhmätapaamisten ottamista käyttöön. Toisena kehitysideana esitän, että oppaan toimivuudesta voitaisiin pyytää palautetta, kun se on ollut esimerkiksi vuoden verran käytössä.

LÄHTEET

Alexis, M. 2022. TikTok Music Copyright: Explained. Two Story Melody. WWW-dokumentti. Päivitetty 23.5.2022. Saatavissa: <https://twostorymelody.com/tiktok-music-copyright/> [Viitattu 31.12.2022].

Anderson, K. 2020. Getting acquainted with social networks and apps: it's time to talk about TikTok. *Library Hi Tech News* 37, 7–12. Verkkojlehti. Saatavissa: <https://doi.org/10.1108/LHTN-01-2020-0001> [Viitattu 14.03.2023].

Auxier, B. & Anderson, M. 2021. Social Media Use in 2021. Pew Research Center. Tutkimusraportti. Saatavissa: <https://www.pewresearch.org/internet/2021/04/07/social-media-use-in-2021/> [Viitattu: 19.11.2021].

Bragg, C. & Buckingham, D. 2014. Conclusion: Elusive 'Youth'. Teoksessa (toim.) Buckingham, D., Bragg, S., & Kehily, M. 2014. *Studies in childhood and youth: Youth cultures in the age of global media*. Palgrave Macmillan UK, 275-278.

Buckingham, D. 2008. Youth, Identity and Digital Media. Academia. PDF-dokumentti. Saatavissa: [https://www.academia.edu/679733/Youth Identity and Digital Media?pop_solid=false](https://www.academia.edu/679733/Youth_Identity_and_Digital_Media?pop_solid=false) [Viitattu: 02.05.2022].

Buckingham, D. 2015. Do We Really Need Media Education 2.0? Teaching Media in the Age of Participatory Culture. ResearchGate. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/266250340_Do_We_Really_Need_Media_Education_20_Teaching_Media_in_the_Age_of_Participatory_Culture [Viitattu: 01.05.2022].

Dean, B. 2022. TikTok User Statistics. WWW-dokumentti. Päivitetty: 5.1.2022. Saatavissa: <https://backlinko.com/tiktok-users> [Viitattu: 17.3.2022].

Griffin, C. 2014. 'What Time Is Now?': Researching Youth and Culture beyond the 'Birmingham School'. Teoksessa (toim.) Buckingham, D., Bragg, S., & Kehily, M. 2014. *Studies in childhood and youth: Youth cultures in the age of global media*. Palgrave Macmillan UK, 30-31.

Heikkanen, S. & Österberg, M. 2012. Living Lab ammattikorkeakoulussa. Ammattikorkeakoulujen neloskierre -hanke, Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Verkkokirja. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-6619-17-0> [viitattu: 12.08.2022].

Hirvonen, J., Janhunen, P., Kuisma, H. & Silvenius, M. 2021. Mobiilivideo-opas. Suunnittele – kuvaa – editoi – julkaise. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-313-6> [Viitattu: 05.05.2022].

Huttunen, T. 2014. Mitä on verkkonuorisotyö? Teoksessa Lauha, H. & Tuuttila, L. (toim.) *Verkko nuorisotyössä – nuorisotyö verkossa*. Helsinki: Verke, 15–19.

- Kaivosoja, A. 2010. Nuorten tavoittaminen ja kohtaaminen verkkoyhteisöissä: Netari-ohjaajien käsitykset verkkonuurisotyön haasteista ja mahdollisuuksista. Oulun yliopisto. Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma. Saatavissa: <https://www.verke.org/vinkit/nuorten-tavoittaminen-ja-kohtaaminen-verkkoyhteisoissa/> [Viitattu: 19.11.2021].
- Kallio, A. 2015. Pelottavien TV-ohjelmien käsittely lapsen ja vanhemman välisessä vuorovaikutuksessa. Teoksessa Lahikainen, A., Mälkiä, T. & Repo, K. (toim.) Media lapsiperheessä. Tampere: Vastapaino, 227–245.
- Kiilakoski, T. 2014. Miten kohdata teknologinen maailma nuorisotyössä? Teoksessa Lauha, H. & Tuuttila, L. (toim.) Verkko nuorisotyössä – nuorisotyö verkossa. Helsinki: Verke, 41–43.
- Kilpeläinen, J. 2020. Ansaittu julkisuus: Kaikki olennainen mediaviestinnästä. Helsinki: Alma talent.
- Kortelainen, M., Fred, M. & Leminen, S. 2011. Living Lab -yhteisön rakentaminen. Teoksessa Nyström A-G. & Leminen, S. (toim.) Innovoi(tko) yhdessä asiakkaittesi kanssa? - näkemyksiä Living Lab -toimintaan. 2. painos. Helsinki: Alma Talent, 85–93.
- Kotilainen, S. & Rantala, L. 2008. Nuorten kansalaisidentiteetit ja mediakasvatus. Helsinki: Nuorisotutkimusseura.
- Kupiainen, R. & Sintonen, S. 2009. Medialukutaidot, osallisuus, mediakasvatus. Helsinki: Oy Yliopistokustannus.
- Melvin, J. 2017. Digital tools, spaces and places as mediators of youth work practice. Pro gradu. University of Brighton. School of Education. Euroopan unioni: Euroopan neuvosto.
- Moisala, M. & Laine, S. 2021. Kohti vaikuttavaa verkkonuurisotyötä: Vaikuttavuuden mit-taamisen nykytila ja tulevaisuuden visiot. Kaakkois-suomen ammattikorkeakoulu. Verkko-julkaisu. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-389-1> [viitattu: 10.08.2022].
- Moisanen, K. & Lintula, L. 2020. Näkökulmia digitalisaation ja robotiikan geneeriseen osaamiseen sosiaali- ja terveysalalla. Teoksessa Laanterä, S. & Saunders, H. (toim.) Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten geneerinen osaaminen. Mikkeli: Kaakkois-suomen ammattikorkeakoulu. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-344-253-5> [Viitattu: 23.11.2021].
- Mustonen, A. 2001. Mediapsykologia. 1. painos. Helsinki: Werner Söderström Osakeyhtiö.
- Mustonen, A. 2009. Media tunnemyllynä. Teoksessa Kotilainen, S. (toim.) Suhteissa mediaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 133–146.
- Niemi-Pynttari, R. 2009. Fleimaus, epäkohteliaisuus vai leikkilisyys? Verkossa kiistelyn taidosta. Teoksessa Kotilainen, S. (toim.) Suhteissa mediaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 115–132.

Nikunen, K. 2009. Fanisuhde: Yhteisöjä ja yhteisiä puheenaiheita. Teoksessa Kotilainen, S. (toim.) Suhteissa mediaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 75–94.

Nuorisolaki 27.1.2006/72.

Nuortenkouvola. 2022. Verkkosivu. Saatavissa: <https://www.nuortenkouvola.fi/> [Viitattu: 08.06.2022].

Ruismäki, M. 2020. TikTok, nuoret ja nuorisotyö: Nuorisotyön mahdollisuuksia ja nuorten ajatuksia hittisovelluksesta. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyö. Saatavissa: <https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2020111823176> [viitattu: 09.08.2022].

Sassi, S. 2009. Mitä kuuluu yleisölle verkkoviestinnän aikakaudella? Teoksessa Kotilainen, S. (toim.) Suhteissa mediaan. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 21–40.

Tiitinen, L. 2017. Sosiaalityö ja viestintä. Teoksessa (toim.) Kananoja, A., Lähteinen, M. & Marjamäki, P. 2017. Sosiaalityön käsikirja. 4. painos. Helsinki: Tietosanoma, 438–442.

Timonen, P. 2014. Ajatuksia verkkonuorisotyön opetuksesta. Teoksessa Lauha, H. & Tuuttila, L. (toim.) Verkko nuorisotyössä – nuorisotyö verkossa. Helsinki: Verke, 60.

Tuominen, S. 2014. Mediataidot eivät kehity automaattisesti. Teoksessa Lauha, H. & Tuuttila, L. (toim.) Verkko nuorisotyössä – nuorisotyö verkossa. Helsinki: Verke, 47–49.

Uski, S. 2015. Profile work for authenticity: Self-presentation in social network services. Helsingin yliopisto. Väitöskirja. Saatavissa: <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-1032-9> [viitattu: 09.08.2022].

Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Wissenfelt, J. & Nisula, J. 2022. Suomessa asuvien 13–29-vuotiaiden nuorten sosiaalisen median palveluiden käyttäminen ja läsnäolo (2022). Ebrand Group Oy & Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut. Verkkojulkaisu. Saatavissa: <https://wordpress.ebrand.fi/somejanuoret2022/> [viitattu: 12.08.2022].

OPAS TIKTOKIN KÄYTTÖÖN NUORISOTYÖSSÄ

Kouvolan nuorisopalveluilla on oma TikTok-kanava @nuortenkouvola! Käy tsekkaan!

Tunnuksen ja salasanan tälle tilille saa halutessaan Kouvolan nuorisopalveluiden sometiimiläisiltä. Esimerkkejä muiden nuorisotyötä tekevien tahojen TikTok-videoista löytyy heidän Tiktok-tililtään, näistä esimerkkeinä @oulunnuorisopalvelut, @wfyouth ja ohjaamot.

Jos TikTok ei ole entuudestaan tuttu, kannattaa ensin ladata sovellus ja katsella millaisia videoita sieltä löytyy. Sitten kannattaa kokeilla miten yksinkertainen video luodaan, jotta se tulee teknisesti tutuksi. Hyviä teknisiä oppaita TikTokin käyttöön ovat muun muassa *Verken Miten teen videon TikTokiin? – Verken vinkkivideo* <https://www.youtube.com/watch?v=O8eyZLw-1cY&t=787s> ja *Howfinityn How to Use TikTok - 2022 Beginners Tutorial* <https://www.youtube.com/watch?v=rjjjJw2cgM>.

Tavoitteet:

- Nuorten tavoittaminen
- Nuorisotyön tunnetuksi tekeminen

Mikä menestyy?

- DRAMAATTINEN ALKU!
- Hauskuus
- Samastuttavuus
- Yllättävyys
- Suosittu musiikki
- Trendit ja haasteet

Julkaisuajankohdat:

- Säännöllisesti: Esimerkiksi joka toinen viikko
- Juuri ennen aiheeseen liittyvää tapahtumaa: Esimerkiksi pääsiäisaiheinen julkaisu juuri ennen pääsiäistä

Turvallisuusasiat:

- Älä käy luottamuksellisia keskusteluja TikTokissa!
- Poista asiattomat kommentit
- Pidä työ- ja henkilökohtaiset tilit erillään!

TikTok-työpajan ohjeet:

- Kotikutoisuus kuuluu asiaan!
- Saat näyttää juuri omalta itseltäsi! Nuorten on hyvä nähdä realistisiakin ihmisiä
- Kokeile ja pidä hauskaa! Mokailu kameran edessä kannattaa
- Varaa aikaa videoiden tekemiseen
- Yhdessä on helpompi ideoida ja kuvata videoita
- Arjen nuorisotyöstä löytyy hyvää inspiraatiota
- Tasapainottele dramaattisuuden ja hyvänä roolimallina toimimisen välillä
- Älä julkaise tiedotteita TikTokissa

NUORTENKOUVOLA

KOUVOLA

GUIDE TO USING TIKTOK IN YOUTHWORK

Kouvola youth services have their own TikTok account @nuortenkouvola! Check it out! Username and password for this account can be requested from Kouvola youth services' social media team. Examples of what kind of videos other youth work organisations have created for TikTok can be found on their accounts, such as **@oulunnuorisopalvelut**, **@wfyouth** and ohjaamos.

If TikTok is not already familiar, it is recommendable to first download the application and just watch different kinds of videos there. After this, it would be good to try creating a simple video, just to see how it is technically done. Good technical guides for using TikTok and creating videos are *Verke's Miten teen videon TikTokiin? – Verken vinkkivideo* <https://www.youtube.com/watch?v=O8eyZLw-1cY&t=787s> and *Howfinity's How to Use TikTok - 2022 Beginners Tutorial* <https://www.youtube.com/watch?v=rjjjJw2cgM>.

Goals:

- Reaching youths
- Increasing awareness of youthwork

What is popular?

- DRAMATIC START!
- Funny occurrences
 - Relatability
 - Surprises
- Popular music
- Trends and challenges

When to publish?

- Regularly: for example, every other week
- Right before an event that is related to the video: for example, publish an Eastern related video right before Eastern

Safety measures:

- No confidential conversations on TikTok!
- Delete inappropriate comments
- Keep work account and personal account separate!

TikTok workshop's advice:

- It is supposed to look homemade!
- Your looks are good enough! It is healthy for youths to see realistic bodies
- Explore and have fun! Fails are productive
- Set aside a time for making videos
- Planning and making videos is easier together
- Day to day youthwork is a great source of inspiration
- Balance between being dramatic and being a good role model
- Do not publish sheets of information on TikTok

NUORTENKOUVOLA

KOUVOLA